

Πρεσβεία της Ελλάδος
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
Τόκυο

Η οικονομία της Ιαπωνίας και οι ελληνοϊαπωνικές εμπορικοοικονομικές σχέσεις

Περιεχόμενα

Σύνοψη οικονομικών εξελίξεων	σελ. 2
Οικονομική πολιτική - Abenomics	σελ. 3
Ενεργειακή πολιτική	σελ. 5
Άμεσες Ξένες Επενδύσεις	σελ. 9
Εξωτερικό εμπόριο Ιαπωνίας	σελ. 11
Ελληνοϊαπωνικές οικονομικές και εμπορικές σχέσεις	σελ. 14
Επενδύσεις	σελ. 14
Τουρισμός	σελ. 15
Διμερές εμπόριο Ελλάδος - Ιαπωνίας	σελ. 16
Προοπτικές ελληνικών εξαγωγών	σελ. 20
Δράσεις προώθησης ελληνικών προϊόντων	σελ. 23
Διμερές συμβατικό πλαίσιο Ελλάδας – Ιαπωνίας και εκκρεμή πρωτόκολλα	σελ.25

Αύγουστος 2018

Σύνοψη οικονομικών εξελίξεων

- Το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 0,6% το τρίμηνο Ιαν.-Μαρτίου 2018 εν συγκρίσει προς την αντίστοιχη περίοδο 2017, Αυτή η πρώτη αρνητική εξέλιξη μετά από τα προηγούμενα 8 θετικά τρίμηνα που αποτέλεσαν την μακρύτερη περίοδο αύξησης του ΑΕΠ τα τελευταία 28 έτη, Ωστόσο, οι αναλυτές εκτιμούν ότι η μεταβολή του ΑΕΠ θα επανέλθει γρήγορα σε θετικό πρόσημο. Οι προοπτικές της ιαπωνικής οικονομίας παραμένουν θετικές υπό την επίδραση των εξής παραγόντων: 1) η διατηρούμενη ισχυρή άνοδος της παγκόσμιας οικονομίας θα συνεχίσει να επηρεάζει θετικά τις εξαγωγές και την βιομηχανική παραγωγή, 2) εκτιμάται ότι θα διατηρηθούν τα θετικά αποτελέσματα του κυβερνητικού προγράμματος «Στρατηγικής Ανάπτυξης» της ιαπωνικής οικονομίας, 3) η ζήτηση θα είναι αυξημένη λόγω των αναγκών διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων 2020 στο Τόκυο.
- Το πρόγραμμα «Στρατηγικής Ανάπτυξης» της χώρας, η υλοποίηση του οποίου συνεχίζεται, εγκρίθηκε από το υπουργικό συμβούλιο στις 9 Ιουνίου 2017. Επρόκειτο για την 15^η έκδοση στρατηγικής κατά τα τελευταία 17 έτη. Στην τελευταία της φουτουριστική έκδοση, έκτασης 800 σελίδων, ονομάζεται «Κοινωνία 5.0» και βασική θέση είναι ότι η ανάπτυξη της τεχνητής ευφυίας, του Internet of Things (IoT), των big Data και της ρομποτικής θα επιτρέψουν στην Ιαπωνία να αντιμετωπίσει τις οικονομικές, κοινωνικές και δημογραφικές προκλήσεις
- Σημαντική επιδίωξη της οικονομικής πολιτικής παραμένει η αύξηση της παραγωγικότητας, μέσω των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο και την αλλαγή της νοοτροπίας στην εργασία (work style reform). Άλλη κύρια επιδίωξη είναι η μείωση του ποσοστού του δημοσίου χρέους ως προς το ΑΕΠ που ανεξαρτήτως τρόπου υπολογισμού έχει ξεπεράσει το 250%.
- Τα στοιχεία ενεργητικού της BoJ εξακολουθούν να αυξάνονται και κινούνται πλέον σε επίπεδο άνω των των ¥500 τρισ. (€3,9 τρισ.). Επομένως, ξεπερνούν το 93% του ΑΕΠ της χώρας, εν συγκρίσει προς αυτά της Κεντρικής Τράπεζας των ΗΠΑ που ισούνται με το 23% του ΑΕΠ της χώρας και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που ισούνται με το 28% του ΑΕΠ της ευρωζώνης. Σημειώνεται ότι από τον Μάρτιο 2013, δηλαδή προτού ξεκινήσει η πολιτική QQE, τα στοιχεία ενεργητικού της BoJ έχουν υπερτριπλασιασθεί. Παρ' όλα αυτά, η αγορά κρατικών ομολόγων συνεχίζεται αμείωτη, καθώς δεν επιτυγχάνεται ο στόχος για άνοδο του πληθωρισμού σε 2%.
- Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) στην Ιαπωνία ανήλθαν σε ¥3,1 τρισ. (€23,5 δις.) κυρίως λόγω της αύξησης εξαγορών ιαπωνικών επιχειρήσεων από ξένους επενδυτές Στο τέλος Μαΐου, ο δείκτης του Χρηματιστηρίου Νίκκεί ανήλθε στις 22.201 μονάδες. Το υψηλότερο επίπεδο συνολικά κατά την περίοδο πρωθυπουργίας του Abe σημειώθηκε τον Ιανουάριο με 22.124 μονάδες, υψηλότερο επίπεδο όλων των εποχών. είχε σημειωθεί τον Ιούνιο 2015 με 20.800 μονάδες.
- Τον Απρίλιο ο πληθωρισμός ανήλθε σε 0,7% σε ετήσια βάση, από 0,9% τον Μάρτιο. Η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε ασθενική άνοδο κατά 0,3% σε μηνιαία βάση
- Τον Μάιο 2018 η Βουλή ενέκρινε μέτρα «αναμόρφωσης του τρόπου εργασίας» που περιλαμβάνουν τρεις βασικές ρυθμίσεις: 1) τίθεται όριο 100 υπερωριακής εργασίας ανά μήνα ή 720 ανά έτος, 2) διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση κανονικών και εκτάκτων εργαζομένων, 3) εξαιρούνται οι επαγγελματίες με πρόσθετες δεξιότητες, οι οποίες κερδίζουν άνω των 10,75 εκ. γεν ετησίως (84.645€) από τους περιορισμούς ωραρίου.
- Η ανεργία παρέμεινε αμετάβλητη σε ανήλθε σε 2,5%, όπως και τους προηγούμενους μήνες του 2018, από 3,1% το 2017 και 2,8% το 2016. Ουσιαστική πρόκειται για οικονομία πλήρους απασχόλησης καθώς το ποσοστό ανεργίας καταγράφει ουσιαστικά όσους βρίσκονται σε προσωρινή φάση αλλαγής εργοδότη. Είναι αξιοσημείωτο ότι η προσφορά θέσεων εργασίας ανήλθε σε 159 θέσεις για κάθε 100 άτομα που ψάχνουν δουλειά, και αυτό είναι το υψηλότερο επίπεδο τα τελευταία 44 χρόνια.

Οικονομική πολιτική - Abenomics

Ο Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, Shinzo Abe, ανέλαβε καθήκοντα στις 26/12/2012 έχοντας θέσει ως έναν από τους πρωταρχικούς στόχους της κυβέρνησής του την ανάκαμψη της ιαπωνικής οικονομίας.

Η οικονομική αποκαλούμενη “Abenomics”, διακρίνεται σε τρία επίπεδα (“three arrows”):

1. Χρήση της νομισματικής πολιτικής για να σταματήσει ο αποπληθωρισμός
2. Ευέλικτη φορολογική πολιτική (flexible fiscal policy)
3. Στρατηγική ανάπτυξης για να επιτευχθεί αύξηση ΑΕΠ κατά 2% ετησίως την επομένη 10ετία

1) Ευρεία νομισματική πολιτική

Η ιαπωνική κυβέρνηση και η Τράπεζα της Ιαπωνίας (BoJ) σε κοινή τους ανακοίνωση (Σεπτ. 2014) γνωστοποίησαν την πρόθεσή τους να καταπολεμήσουν τον χρόνιο αποπληθωρισμό που πλήττει την χώρα, επιδιώκοντας το ταχύτερο δυνατόν πληθωρισμό-στόχο 2% έναντι του έως τότε στόχου 1%. Επιπλέον, η BoJ από το 2014 προβαίνει στην αγορά χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ύψους ¥13 τρισ. (€93,7 δισ.) κάθε μήνα-συμπεριλαμβανομένων ¥2 τρισ. (€14,4 δισ.) για την αγορά κυβερνητικών ομολόγων - έως ότου εκπληρώσει τον επιδιωκόμενο πληθωρισμό-στόχο.

Κύριοι στόχοι της ακολουθούμενης οικονομικής πολιτικής είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της συνεργασίας κυβέρνησης και BoJ προκειμένου εξαλειφθεί ο αποπληθωρισμός.
- επίπεδο πληθωρισμού 2%
- Χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής
- Υιοθέτηση μέτρων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης

Υπάρχει μερική μόνον εκπλήρωση των στόχων. Αρχικά το 2014 επετεύχθη μεν πληθωρισμός της τάξεως του 1,3% σε ετήσια βάση, όμως, αυτό ωφείλετο κυρίως στην ευνοϊκή συγκυρία. Βάσει των τελευταίων στοιχείων, ο πληθωρισμός ανέρχεται σε 0,4%, μακριά από τον στόχο του 2%.

2) Ευέλικτη δημοσιονομική πολιτική

Στόχος είναι η αύξηση της συνολικής ζήτησης μέσω της υιοθέτησης δέσμης μέτρων τόνωσης της οικονομίας (fiscal stimulus) ανά περιοδικά χρονικά διαστήματα. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην αύξηση δαπανών για δημόσια έργα. Σε εφαρμογή αυτού, η κυβέρνηση υιοθέτησε (Ιαν. 2013) υπερμεγέθη δέσμη μέτρων ύψους 20,2 τρισ. ¥ (145 δισ.\$), με έμφαση στην ανοικοδόμηση των κατεστραμμένων περιοχών από τον καταστροφικό σεισμό της 11^{ης} Μαρτίου και του πλαιρωτικού κύμματος που προκλήθηκε. Τα μέτρα αυτά εφαρμόστηκαν και θεωρείται ότι εν μέρει εξακολουθούν να συντελούν στην ανοδική πορεία του ΑΕΠ

3) Νέα αναπτυξιακή στρατηγική

Παρουσιάστηκε τον Ιούνιο 2013. Στοχεύει μεταξύ άλλων στην ετήσια αύξηση του ονομαστικού και πραγματικού ΑΕΠ κατά 3% και 2% αντιστοίχως, καθώς και στην αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ κατά ¥1,5 εκ. ή κατά 40%, σε ορίζοντα δεκαετίας, ως αποτέλεσμα - μεταξύ άλλων - των εξής παραγόντων:

- ενθάρρυνση συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας,
- διπλασιασμός του αγροτικού εισοδήματος και των εξαγωγών τροφίμων
- τριπλασιασμός των εξαγωγών τεχνολογίας τραίνων υψηλής ταχύτητας και πυρηνικής τεχνολογίας
- προώθηση των εξαγωγών φαρμάκων, ιατρικού εξοπλισμού και νέας τεχνολογίας αυτοκινήτων
- ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ιαπωνικών πανεπιστημίων μέσω διπλασιασμού αριθμού των αλλοδαπών λεκτόρων
- απελευθέρωση πώλησης φαρμάκων χωρίς συνταγογράφηση (OTC drugs) μέσω διαδικτύου
- βελτίωσης εταιρικής διακυβέρνησης διά του διορισμού ενός ανεξάρτητου μέλους στο διοικητικό συμβούλιο των εταιρειών, παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω κυρίως ηλιακής, αιολικής και γεωθερμικής ενέργειας
- δημιουργία ειδικών οικονομικών ζωνών σε μητροπολιτικές περιοχές.

Ωστόσο, η κυβέρνηση επικρίνεται διότι θεωρείται πως δομικές αλλαγές που αφορούν την απορρύθμιση των αγορών εργασίας, υγείας, ενέργειας και γεωργίας δεν έχουν πραγματοποιηθεί ακόμη .

Abenomics 2.0

Τον Σεπτέμβριο 2015, ο Πρωθυπουργός Abe παρουσίασε τα “Abenomics 2.0”, τα οποία περιελάμβαναν 3 παραμέτρους:

- α) Οικονομική ενδυνάμωση.
- β) Υποστήριξη φροντίδας παιδιών.
- γ) Κοινωνική ασφάλιση.

Ουσιαστικά η πολιτική Abenomics 2.0 αποσκοπούσε στο να αντιμετωπίσει το δημογραφικό πρόβλημα της Ιαπωνίας που καθίσταται ολοένα και οξύτερο, απειλώντας την οικονομία της χώρας. Ωστόσο, ούτε με αυτόν τον τρόπο αντιμετωπίζεται άμεσα η ασθενής εσωτερική ζήτηση, ενώ τα αποτελέσματα της εν λόγω πολιτικής δεν αναμένεται να φανούν άμεσα τα προσεχή χρόνια.

Μέσω της οικονομικής ενδυνάμωσης, ο κ. Abe αποσκοπεί στην επίτευξη Α.Ε.Π. ύψους 600 τρις γιεν (4,76 τρις ευρώ) μέχρι το οικονομικό έτος 2020, δηλαδή αυξημένο κατά 490 τρις γιεν (3,88 τρις ευρώ), σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 2014. Ο εν λόγω στόχος θεωρείται ιδιαίτερα φιλόδοξος, λαμβανομένου υπόψη του χαμηλού και πτωτικού ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας της χώρας.

Ο ιαπωνικός πληθυσμός προβλέπεται ότι θα έχει μειωθεί στα 87 εκ. άτομα έως το 2060. Ο κ. Abe έχει υποσχεθεί τόσο να διατηρήσει τον ιαπωνικό πληθυσμό στα 100 εκ. τα επόμενα 50 χρόνια, όσο και να δημιουργήσει 1 εκατομμύριο επιπρόσθετες θέσεις για την φροντίδα παιδιών. Ωστόσο, έως τώρα η μόνη χαλάρωση της μεταναστευτικής πολιτικής αφορά την αύξηση του αριθμού των μεταναστών που θα γίνουν δεκτοί για να απασχοληθούν ως νοσηλευτικό προσωπικό.

Ο στόχος στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης είναι να μειωθεί στο μισό ο αριθμός των ατόμων που διακόπτουν την εργασία τους, προκειμένου να παράσχουν φροντίδα σε ηλικιωμένα μέλη της οικογένειας τους.

Αποτίμηση της οικονομικής πολιτικής

Πέντε χρόνια μετά την υιοθέτηση των “Abenomics”, η οικονομική πολιτική του πρωθυπουργού Abe εξακολουθεί να παράγει τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, μόνον, εν μέρει. Η κυβέρνηση έχει να επιδείξει επιτυχίες στον οικονομικό τομέα, όπως η μείωση της ανεργίας σε ποσοστό σταθερά κάτω του 3% και η αύξηση των εταιρικών κερδών, όμως οι στόχοι που είχαν θέσει τα “Abenomics”, όπως η αύξηση του πληθωρισμού, η αύξηση των μισθών, κ.ά. παραμένουν ανεκπλήρωτοι.

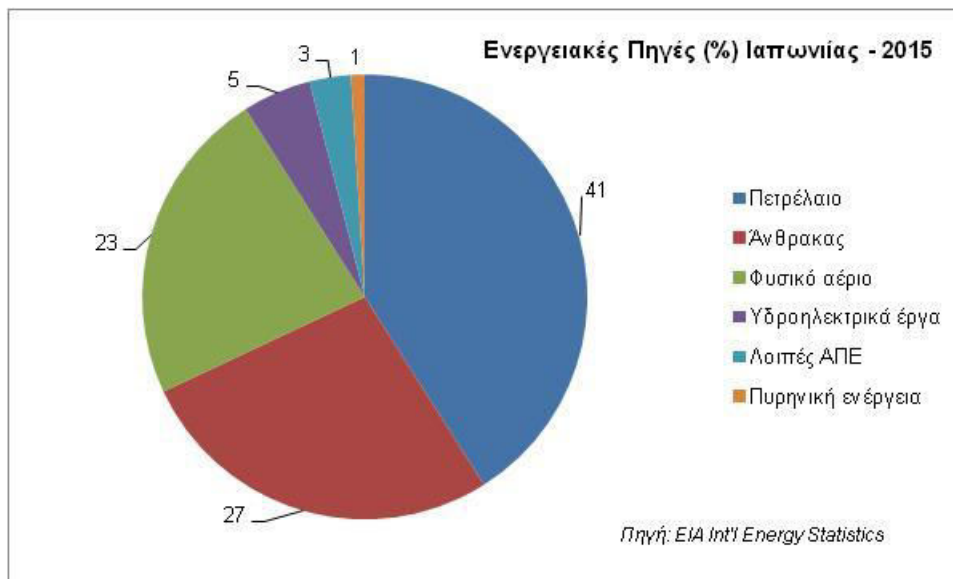
Αν και η ιαπωνική κυβέρνηση παραμένει αισιόδοξη ως προς τα βραχυπρόθεσμα οικονομικά αποτελέσματα, συνεχώς παρουσιάζονται μελέτες που αναδεικνύουν τις προκλήσεις που τίθενται ολοένα και πιο επιτακτικά λόγω της γήρανσης και της επακόλουθης επιδείνωσης των δημογραφικών δεικτών. Τα μέτρα «αναμόρφωσης του τρόπου εργασίας», αν και μέρος των ευρύτερων προγραμμάτων «επανάστασης ανθρωπίνων πόρων» και «κοινωνίας με 100 εκ. ενεργούς πολίτες» είναι μόνον μία απόπειρα αντιμετώπισης του ζητήματος. Πιο αγκαθώδη ζητήματα, όπως η αναμόρφωση της κοινωνικής ασφάλισης και η συγκράτηση των δαπανών που συνεπάγεται και γενικότερα η συνεχιζόμενη αύξηση του δημοσίου χρέους σε στρατοσφαιρικά επίπεδα επιζητούν λύσεις ολοένα και πιο πιεστικά.

Εντός του Ιουλίου αναμένεται η ανακοίνωση της «Βασικής πολιτικής αναμόρφωσης της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής», καθώς και η «Στρατηγική ανάπτυξης 2018». Υπάρχουν ήδη ενδείξεις ότι η κυβέρνηση θα αναβάλει κατά 5 έτη, από το 2020 στο 2015 τον στόχο επίτευξης πλεονασματικών προϋπολογισμών. Έως τότε αναμένεται να τεθούν ενδιάμεσοι στόχοι για το πρωτογενές έλλειμμα σε 1,5% του ΑΕΠ και του συνολικού ελλείμματος σε 3% του ΑΕΠ. Επίσης, συνεχίζεται η ενδοκυβερνητική συζήτηση σχετικά με την ανάγκη υιοθέτησης ενός ακόμη προγράμματος τόνωσης της οικονομίας για τα έτη 2019 και 2020.

Σημαντική εξέλιξη αναμένεται να είναι η ανακοίνωση μέτρων για την αύξηση των ξένων εργαζομένων, Εκτιμάται ότι θα ληφθούν μέτρα για την προσέλκυση εξειδικευμένου προσωπικού αυξημένων προσόντων ενώ παράλληλα η χώρα θα αυξήσει τον αριθμό των ξένων ανειδίκευτων εργαζομένων σε πάνω από 500.000 σε 5 συγκεκριμένους τομείς (γεωργία, περιθάλψη, κατασκευές, ξενοδοχεία και ναυπηγεία) έως το 2025. Σήμερα υπάρχουν 1,28 εκ. ξένοι εργαζόμενοι στην Ιαπωνία όλων των κατηγοριών.

Ενεργειακή πολιτική

Η Ιαπωνία είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας παγκοσμίως υδροποιημένου φυσικού αερίου και μεταξύ των τεσσάρων μεγαλύτερων αγοραστών προϊόντων πετρελαίου. Οι περιορισμένοι εγχώριοι ενεργειακοί πόροι της Ιαπωνίας σε συνδυασμό με τις τεράστιες ενεργειακές της ανάγκες έχουν ως αποτέλεσμα άνω του 80% της ζήτησης να καλύπτεται από εισαγωγές. Το 41% των συνολικών ενεργειακών αναγκών καλύπτεται με πετρέλαιο, 27% με άνθρακα, 23% με υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG), 5% από υδροηλεκτρικά έργα, 3% από άλλες πηγές ανανεώσιμης ενέργειας, 1% από πυρηνική ενέργεια.

Με εξαίρεση την περίοδο 1973-1979 της διεθνούς ενεργειακής κρίσης, η κατανάλωση ενέργειας στην Ιαπωνία αυξάνεται διαρκώς. Ενώ η ενεργειακή ζήτηση της βιομηχανίας παρέμεινε σχετικώς σταθερή, η ζήτηση για την κάλυψη των αναγκών των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων και των μεταφορών συνέχισε να αυξάνεται ασχέτως των οικονομικών τάσεων.

Από τα τέλη του '80, η Ιαπωνία μείωσε τις εισαγωγές αργού πετρελαίου από την Ινδονησία και την Κίνα ενώ αύξησε τις εισαγωγές και την εξάρτησή της από τις χώρες της Μ. Ανατολής, από τις οποίες εξακολουθεί να προέρχεται το 90% των αναγκών της.

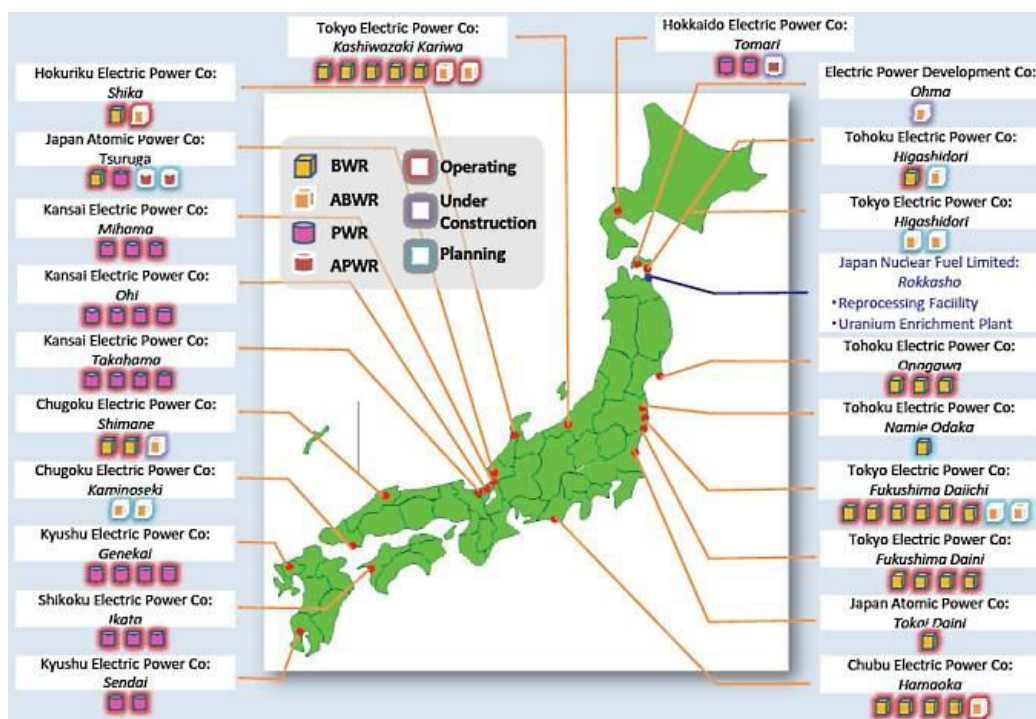
Δεδομένου ότι και ένα πολύ μεγάλο τμήμα των συνολικών της αναγκών σε πρώτες ύλες είναι εισαγόμενο, η Ιαπωνία είναι πολύ ευάλωτη στις διεθνείς εξελίξεις και η ενεργειακή ασφάλεια αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα της ιαπωνικής πολιτικής. Η ιαπωνική κυβέρνηση ευνοεί μέτρα αύξησης των αποθεμάτων ασφαλείας, την ενθάρρυνση της αυτόνομης ανάπτυξης παραγωγικών πηγών και την προώθηση της συνεργασίας με τις χώρους παραγωγής.

Οι εισαγωγές φυσικού αερίου αυξήθηκαν σημαντικά μετά την απόφαση διακοπής λειτουργίας των πυρηνικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ως αποτέλεσμα του πυρηνικού ατυχήματος της Φουκουσίμα συνεπεία του μεγάλου σεισμού και του τσουνάμι που ακολούθησε τον Απρίλιο 2011.

Από το 2002 ισχύει ο «Βασικός Νόμος Ενεργειακής Πολιτικής» με τον οποίο επιδιώκεται η διασφάλιση της προσφοράς ενέργειας, η εναρμόνιση με το περιβάλλον και η χρήση των μηχανισμών της αγοράς.

Η Κυβέρνηση επιδιώκει τον υπερδιπλασιασμό της παραγόμενης ενέργειας σε 22%-24% το 2030 εκ των οποίων 7% θα προέρχεται από ηλιακή ακτινοβολία και 9,2% από υδροηλεκτρικά έργα.

Η κυβέρνηση θεωρεί την πυρηνική ενέργεια απαραίτητη αφ' ενός για την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας και αφ' ετέρου λόγω του ότι είναι φθηνότερη από τις άλλες ενεργειακές πηγές.

Με το νέο ενεργειακό μείγμα, η χώρα θα επιύξει να επιτύχει τους στόχους της σε ό,τι αφορά τις εκπομπές ρύπων. Επιδίωξη είναι το 2030 οι εκπομπές ρύπων να είναι μειωμένες κατά 26% εν σχέση προς το επίπεδο του 2013.

Το κόστος παραγωγής ηλεκτρισμού από τις διάφορες πηγές εκτιμάται ότι διαμορφώνεται ως εξής (2015):

- πυρηνική ενέργεια: ¥10.1/kW
- LNG ¥13.4/kW
- λιθάνθρακας ¥12.9/kW
- φωτοβολταϊκά ¥15.5/kW

Στο κόστος πυρηνικής ενέργειας συμπεριλαμβάνονται και οι πάσης φύσεως δαπάνες που σχετίζονται με την διαχείριση των συνεπειών του πυρηνικού ατυχήματος της Φουκουσίμα.

Πυρηνική ενέργεια

Έως το δυστύχημα της Φουκουσίμα (11/3/2011), η Ιαπωνία ήταν η 3^η μεγαλύτερη παραγωγός χώρα στον κόσμο από πυρηνική ενέργεια, μετά από τις ΗΠΑ και την Γαλλία. Ωστόσο, συνεπεία του δυστυχήματος, το σύνολο του πυρηνικού δυναμικού της χώρας τέθηκε εκτός λειτουργίας, έως ότου βεβαιωθεί η ασφαλής λειτουργία των μονάδων.

Έως το 2011, λειτουργούσαν 54 πυρηνικοί αντιδραστήρες, όλοι ιδιωτικών εταιρειών, όπως άλλωστε και το σύνολο της ιαπωνικής ενεργειακής παραγωγής. Ο πρώτος είχε τεθεί σε λειτουργία το 1966 και οι υπόλοιποι σταδιακά, ιδίως μετά από το 1973, όταν η πυρηνική ενέργεια τέθηκε ως εθνική στρατηγική προτεραιότητα.

Παρά την αντίθεση των δύο τρίτων της κοινής γνώμης, διακηρυγμένη πρόθεση της κυβέρνησης είναι η σταδιακή επανένταξη της πυρηνικής ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα της χώρας, ώστε να μειωθεί το ενεργειακό κόστος. Στον απόηχο της Φουκουσίμα, τον Απρίλιο 2013, η αρμόδια Πυρηνική Ρυθμιστική Αρχή (NRA) θέσπισε πλαίσιο εργασιών εκσυγχρονισμού των μονάδων, ελέγχων και εγκρισμών με την συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών, προκειμένου αυτές να επαναλειτουργήσουν. Η επανεκκίνηση της πυρηνικής ενέργειας με νωπή εντολή του εκλογικού σώματος ήταν μία από τις επιδιώξεις της κυβέρνησης Abe όταν οδήγησε την χώρα σε πρόωρες εκλογές τον Δεκέμβριο 2014.

Βάσει του σχεδιασμού που υλοποιείται, 42 σταθμοί θα επανέλθουν σε λειτουργία με σύνολο ισχύος περίπου 40GW, εν συγκρίσει προς 54 σταθμούς ισχύος 47GW το 2010. Οι υπόλοιποι έχουν ουσιαστικά εγκαταλειφθεί από τις εταιρείες παραγωγής, καθώς κρίθηκε ότι το κόστος ανακαίνισής τους είναι απαγορευτικό. Οι περισσότεροι είναι πολύ κοντά στον μέγιστο προσδωκίμο χρόνο λειτουργίας τους.

Η ξαφνική διακοπή λειτουργίας του συνόλου του πυρηνικού δυναμικού της χώρας είχε σοβαρές παρενέργειες, όπως:

- αύξηση του ενεργειακού κόστους τόσο για την βιομηχανία όσο και για τους καταναλωτές καθώς η έλλειψη καλύφθηκε με ακριβές εισαγωγές υδρογονάνθρακα (LNG)
- αύξηση των ρύπων της χώρας, καθώς η «καθαρή» πυρηνική ενέργεια αντικαταστάθηκε από παραγωγή με χρήση άνθρακα ή υδρογονάνθρακες

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

Ήδη το 2009 η Ιαπωνία ήταν 3^η στον κόσμο ως προς την δυναμικότητα παραγωγής ρεύματος από τον ήλιο. Το ίδιο έτος, καθιερώθηκε νέο σύστημα επιδότησης της τιμής του ρεύματος που παράγεται μ χρήση φωτοβολταϊκής τεχνολογίας που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των νέων έργων στον τομέα αυτό.

Ωστόσο, έως την πυρηνική καταστροφή στην Φουκουσίμα οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας διαδραμάτιζαν μικρό ρόλο στην ενεργειακή στρατηγική της Ιαπωνίας, καθώς μόνον το 2% της συνολικής προσφοράς ενέργειας προερχόνταν από ΑΠΕ (εξαιρουμένης της υδροηλεκτρικής ενέργειας). Η ταχεία αποπυρηνικοποίηση της Ιαπωνίας, στον απόηχο της καταστροφής, οδήγησε σε επανεξέταση της σημασίας των ΑΠΕη οποία αντικατοπτρίζεται σε μια σειρά κινήτρων που έδωσε η κυβέρνηση.

Βασικό πρόβλημα αποτελεί το σημαντικά υψηλότερο κόστος για την υλοποίηση των ΑΠΕ στην Ιαπωνία εν συγκρίσει προς άλλες χώρες. Ενδεικτικά, η εγκατεστημένη κιλοβατώρα από φωτοβολταϊκά κοστίζει 500USD στην Κίνα και 1500USD στην Ιαπωνία. Παρά το υψηλό κόστος, ιδίως στον τομέα των κατοικιών υπήρξε ευρύτατη φωτοβολταϊκών κυρίως στις νεόδμητες μονοκατοικίες. Από το 2013, το 25% των νέων μονοκατοικιών έχει εξοπλισθεί με ηλιακό σύστημα PV.

Η στρατηγική για την είσοδο στην αγορά και τις δυνατότητες για τους κατασκευαστές εξοπλισμού φωτοβολταϊκών ποικίλλουν αναλόγως του τομέα. Στην μεν περίπτωση των PV για κατοικίες, τα υφιστάμενα κανάλια της αγοράς και το γεγονός ότι ελέγχεται από λίγους εγχώριους κατασκευαστές πάνελ φωτοβολταϊκών δυσχεραίνουν την είσοδο ξένων εταιρειών. Αντιθέτως, ο μη οικιστικός τομέας ήταν πιο φιλόξενος για τους ξένους εγκαταστάτες φωτοβολταϊκών συστημάτων. Ένας ιδιαίτερα καλός τρόπος εισόδου για τους ευρωπαϊκούς παραγωγούς ήταν η δημιουργία στενής σχέσης με τις εγχώριες εταιρείες EPC (engineering, procurement and construction companies) που δραστηριοποιούνται στην ιαπωνική αγορά φωτοβολταϊκών.

Η μελλοντική ανάπτυξη της ηλιακής φωτοβολταϊκής ενέργειας στην Ιαπωνία εξαρτάται από την πολιτική που θα ακολουθήσουν οι εταιρείες διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σχετικά με την διασύνδεση των νέων εγκαταστάσεων στο δίκτυο. Η διασύνδεση νέων μονάδων στο δίκτυο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας είναι προβληματική λόγω της αντίδρασης των εταιρειών παραγωγής από συμβατικά μέσα, οι οποίες εξακολουθούν να έχουν πολύ μεγάλη δύναμη στην πολιτική ζωή της χώρας. Διεκόπη το 2016 αλλά ξεκίνησε εκ νέου το 2017, ωστόσο γίνεται με αργό ρυθμό.

Έρευνες για παραγωγή και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων

Η ιαπωνική κυβέρνηση ενθαρρύνει την εμπλοκή ιαπωνικών εταιρειών σε σχέδια έρευνας και ανάπτυξης υδρογονανθράκων ανά τον κόσμο με στόχο την διασφάλιση σταθερής προμήθειας πετρελαίου και φυσικού αερίου. Παράλληλα, η Ιαπωνική Τράπεζα Διεθνούς Συνεργασίας (JBIC) παρέχει δάνεια με ευνοϊκούς όρους, κατά συνέπεια οι ιαπωνικές εταιρείες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνείς διαγωνισμούς με καλύτερους όρους. Η προσπάθεια αυτή εντάθηκε μετά από το δυστύχημα της Φουκουσίμα. Εκτιμάται ότι υπάρχει ιαπωνική συμμετοχή σε 140 σχέδια παγκοσμίως και ιδίως στην Μέση Ανατολή, την νοτιοανατολική Ασία και την Αυστραλία, εκ των οποίων τα μισά είχαν εισέλθει σε φάση παραγωγής ήδη από το 2014. Τελευταία οι ιαπωνικές εταιρείες συμμετέχουν σε έργα ανάπτυξης σχιστολιθικών κοιτασμάτων στις ΗΠΑ. Μεταξύ των εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε αυτό τον τομέα είναι οι εξής: Inpex, Cosmo Oil, Idemitsu Kosan Company, Japan Energy Development Corporation, Japex, Mitsubishi, Mitsui, Nippon Oil.

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Η Ιαπωνία κατετάγη στην 34^η θέση της Έκθεσης “[Doing Business 2018](#)” της Παγκόσμιας Τράπεζας, μεταξύ 190 χωρών, όπως και το προηγούμενο έτος. Η χώρα είναι 1^η σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες χρεωκοπίας αλλά στην 106^η θέση ως προς την ευκολία ίδρυσης επιχείρησης.

Η κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο να ανέλθουν οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) σωρευτικά στο επίπεδο των 35 τρισ. γεν έως το 2020. Το 2014 ξεπέρασαν τα 20 τρισ. γεν για πρώτη φορά και συνεχίζουν να αυξάνονται. Το 2016 έφθασαν τα 27,8 τρισ. γεν. Αυξήθηκαν κατά 3,8 τρισ. γεν έναντι του 2015 σημειώνοντας αύξηση κατά 12,4% Επομένως η επίτευξη του στόχου φαίνεται δυνατή. Οι ΑΞΕ από την υπόλοιπη Ασία δεκαπλασιάστηκαν από το 2010 έως το 2016.

Μεγαλύτερη δυσκολία στην προσέλκυση ΑΞΕ θεωρείται ότι είναι η εξεύρεση των απαιτούμενων ανθρωπίνων πόρων. Πρακτικά η Ιαπωνία είναι χώρα χωρίς ανεργία. Επί πλέον, το ξενόγλωσσο προσωπικό είναι δυσεύρετο. Σημαντική παραμένει η δυσκολία αντιμετώπισης των γραφειοκρατικών εμποδίων τα οποία είναι μεν γνωστά εξ αρχής, ωστόσο ηπαιτούν μεγάλη προσπάθεια και κόστος.

ΑΞΕ στην Ιαπωνία ανά χώρα		
2016, αξία σωρευτικά		
Χώρα	Αξία δισ. γεν	Μερίδιο %
1 ΗΠΑ	7.010	25,2
2 Ολλανδία	3.800	13,6
3 Γαλλία	3.351	12
4 Η.Β.	2.262	8,1
5 Σιγκαπούρη	2.210	7,9
6 Ελβετία	1.294	4,6
7 Νήσοι Κέιμαν	1.199	4,3
8 Χονγκ Κονγκ	1.099	3,9
9 Λουξεμβούργο	868	3,1
10 Γερμανία	850	3,1

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Σημαντικότερη πηγή ΑΞΕ είναι οι ΗΠΑ με συνολική αξία 7.000 δισ. γεν (53,9 δισ. €) ή μερίδιο 25,2%. Ακολουθούν η Ολλανδία με 3.800 δισ. γεν (23,9 δισ. €) ή μερίδιο 13,6%) και η Γαλλία με 3.351 δισ. γεν (25,8 δισ. €) ή μερίδιο 12%.

Ο χρηματοοικονομικός κλάδος είναι ο πιο ελκυστικός για τις ΑΞΕ στην Ιαπωνία με σωρευτική αξία κεφαλαίων τα 7.791 δισ. γεν (59,9 δισ. €) ή μερίδιο 35% επί του συνόλου. Ακολουθεί ο κλάδος του ηλεκτρικού εξοπλισμού με 3.127 δισ. γεν (24,1 δισ. €) ή μερίδιο 14,1%, ο μεταφορικός εξοπλισμός με 3.019 δισ. γεν (23,2 δισ. €) και μερίδιο 13,6%, και βιομηχανικών χημικών προϊόντων και φαρμάκων με 1.393 δισ. γεν (10,7 δισ. €) και μερίδιο 6,3%.

ΑΞΕ στην Ιαπωνία ανά κλάδο		
2016, αξία σωρευτικά		
Κλάδος	Αξία δισ. γεν	Μερίδιο %
1 Χρηματοοικονομικά	7.791	35,0
2 Ηλεκτρικός εξοπλισμός	3.127	14,1
3 Μεταφορικός εξοπλισμός	3.019	13,6
4 Χημικά/φαρμακευτικά	1.393	6,3
5 Υπηρεσίες	1.179	5,3
6 Επικοινωνίες	859	3,9
7 Εμπόριο	842	3,8
8 Μηχανολογικός εξοπλισμός	595	2,7
9 Ακίνητα	407	1,8
10 Μεταφορές	327	1,5

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

ΑΞΕ ιαπωνικής προέλευσης ανά χώρα (αξία σε εκ.\$ ΗΠΑ)					
	2014	2015	2016	2017	Μερίδιο %
Σύνολο	1.185.447	1.261.020	1.356.717	1.550.808	
Ασία	345.670	359.263	368.248	427.345	27,6%
Κίνα	104.408	108.902	108.734	118.438	7,6%
Χονγκ Κονγκ	23.259	24.853	28.485	29.225	1,9%
Ταϊβάν	11.739	11.980	13.028	14.986	1,0%
Ν.Κορέα	31.897	31.492	31.964	36.883	2,4%
Σιγκαπούρη	45.733	50.484	41.627	63.097	4,1%
Ταϊλάνδη	52.588	51.272	55.326	63.383	4,1%
Ινδονησία	23.770	24.532	27.009	30.507	2,0%
Μαλαισία	13.741	13.463	12.861	14.528	0,9%
Φιλιππίνες	11.165	12.323	13.725	15.056	1,0%
Βιετνάμ	12.009	13.156	14.481	15.648	1,0%
Ινδία	13.751	14.101	17.889	22.157	1,4%
Βόρεια Αμερική	398.834	435.282	468.628	507.902	32,8%
ΗΠΑ	381.845	418.928	452.512	491.368	31,7%
Καναδάς	16.988	16.354	16.116	16.533	1,1%
Νότια Αμερική	73.838	71.309	89.546	102.857	6,6%
Μεξικό	5.854	7.375	8.771	10.427	0,7%
Βραζιλία	30.955	24.780	24.446	21.602	1,4%
Νήσοι Κέυμαν	12.761	15.437	31.930	37.076	2,4%
Ωκεανία	68.817	74.403	74.252	78.807	5,1%
Αυστραλία	62.595	67.460	65.979	69.747	4,5%
Ν.Ζηλανδία	3.432	3.079	3.409	3.757	0,2%
Ευρώπη	282.071	304.730	338.840	416.843	26,9%
Γερμανία	19.481	21.207	21.709	27.501	1,8%
Η.Β.	77.533	89.030	123.938	152.635	9,8%
Γαλλία	13.838	12.882	13.334	16.420	1,1%
Ολλανδία	96.745	106.367	105.305	128.528	8,3%
Ιταλία	3.056	3.577	3.698	3.686	0,2%
Βέλγιο	18.550	17.488	17.863	20.714	1,3%
Λουξεμβούργο	9.502	13.148	9.547	14.982	1,0%
Ελβετία	7.382	6.389	8.887	12.612	0,8%
Σουηδία	3.088	4.680	4.478	5.699	0,4%
Ισπανία	2.002	2.401	2.945	3.188	0,2%
Ρωσσία	1.691	1.807	1.500	1.580	0,1%
Μέση Ανατολή	6.203	7.115	7.207	9.226	0,6%
Σ.Αραβία	4.141	4.925	4.838	4.908	0,3%
ΗΑΕ	467	597	782	1.680	0,1%
Ιράν	5	6	9	9	0,0%
Αφρική	10.011	8.914	9.992	7.824	0,5%
Ν.Αφρική	7.247	7.159	8.208	6.213	0,4%
ΟΟΣΑ	785.533	850.386	919.909	1.048.059	67,6%
ASEAN	159.933	166.997	167.216	204.543	13,2%
Ε.Ε.	267.283	290.918	324.072	397.711	25,6%

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, JETRO

Εξωτερικό εμπόριο Ιαπωνίας

Εξωτερικό εμπόριο Ιαπωνίας (σε τρισ. γεν)						
Έτος	Εξαγωγές		Εισαγωγές		Πλεόνασμα/ Έλλειμμα	Όγκος εμπορίου
	Αξία	Μεταβολή ετήσια %	Αξία	Μεταβολή ετήσια %		
2017	78,3	11,9%	75,4	14,2%	2,9	153,7
2016	70,0	-7,4%	66,0	-15,8%	4,0	136,0
2015	75,6	3,4%	78,4	-8,7%	-2,8	154,0
2014	73,1	4,8%	85,9	5,7%	-12,8	159,0
2013	69,8	9,5%	81,2	14,9%	-11,5	151,0
2012	63,7	-2,7%	70,7	3,8%	-6,9	134,4
2011	65,5	-2,7%	68,1	12,1%	-2,6	133,7
2010	67,4	24,4%	60,8	18,0%	6,6	128,2
2009	54,2	-33,1%	51,5	-34,8%	2,7	105,7
2008	81,0	-3,5%	79,0	8,0%	2,1	160,0
2007	83,9	11,5%	73,1	8,6%	10,8	157,1
2006	75,2	14,6%	67,3	18,3%	7,9	142,6
2005	65,7	7,3%	56,9	15,7%	8,7	122,6
2004	61,2		49,2		12,0	110,4

Πηγή: Ιαπωνικό Υπουργείο Οικονομικών

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Τόκιο

Το 2017 το εμπορικό ισοζύγιο της Ιαπωνίας εμφάνισε πλεόνασμα κατά ¥2,9 τρισ., έναντι πλεονάσματος ¥4 τρισ. το 2016 και ελλείμματος ¥2,8 το 2015. Την τελευταία διετία η χώρα επανήλθε σε πλεονασματικά εμπορικά ισοζύγια μετά από περίοδο ελλειμμάτων (2011-2015) που ακολούθησαν 30 χρόνια πλεονασμάτων.

Οι ιαπωνικές εξαγωγές ανήλθαν σε ¥78,3 τρισ. (€602 δισ.), αυξημένες κατά 11,9% σε σχέση με το 2016 όταν είχαν ανέλθει σε ¥70 τρισ. (€574 δισ.).

Τα σημαντικότερα εξαγόμενα προϊόντα ήταν:

- εξοπλισμός μεταφορών και μηχανολογικός εξοπλισμός (59,8% επί του συνόλου)
- βιομηχανικά είδη (13,1%)
- χημικά (10,7%)

Οι ιαπωνικές εισαγωγές ανήλθαν σε ¥75,4 τρισ. (€580 δισ.) αυξημένες κατά 14,2% σε σχέση με το 2016 όταν είχαν ανέλθει σε ¥66 τρισ. (€507 δισ.).

Τα σημαντικότερα εισαγόμενα προϊόντα ήταν τα εξής:

- ορυκτά καύσιμα (πετρέλαιο, υγροπ. φυσικό αέριο, λιγνίτης) (33,0% επί συνόλου)
- εξοπλισμός μεταφορών και μηχανολογικός εξοπλισμός (23,4%)
- χημικά (7,9%).

Ιαπωνικές εξαγωγές 2017			
	Χώρα	Αξία σε χιλ. γεν	Μερίδιο επί συνόλου %
	Σύνολο	78.286.457.048	
1	ΗΠΑ	15.113.485.105	19,3%
2	Κίνα	14.889.705.986	19,0%
3	Ν.Κορέα	5.975.215.940	7,6%
4	Ταϊβάν	4.557.789.612	5,8%
5	Χονγκ Κονγκ	3.974.065.124	5,1%
6	Ταϊλάνδη	3.300.429.177	4,2%
7	Σιγκαπούρη	2.540.554.370	3,2%
8	Γερμανία	2.124.563.771	2,7%
9	Αυστραλία	1.795.601.345	2,3%
10	Βιετνάμ	1.688.085.573	2,2%
11	Η.Β.	1.539.240.182	2,0%
12	Ινδονησία	1.502.173.792	1,9%
13	Μαλαισία	1.431.251.533	1,8%
14	Ολλανδία	1.394.943.410	1,8%
15	Μεξικό	1.263.621.364	1,6%
16	Φιλιππίνες	1.247.977.229	1,6%
17	Καναδάς	1.075.663.145	1,4%
18	Ινδία	993.222.115	1,3%
19	ΗΑΕ	809.606.383	1,0%
20	Γαλλία	702.385.811	0,9%
21	Ρωσία	673.721.541	0,9%
22	Βέλγιο	661.072.776	0,8%
23	Παναμάς	614.538.486	0,8%
24	Ελβετία	569.915.673	0,7%
25	Ιταλία	548.734.574	0,7%
26	Σ.Αραβία	418.935.380	0,5%
27	Βραζιλία	380.468.000	0,5%
28	Τουρκία	354.664.401	0,5%
29	Ισπανία	329.602.808	0,4%
30	Ν.Αφρική	281.967.640	0,4%
31	Ν.Ζηλανδία	276.146.113	0,4%
32	Ομάν	261.197.252	0,3%
33	Πακιστάν	260.581.344	0,3%
34	Πολωνία	225.054.672	0,3%
35	Ισραήλ	216.060.150	0,3%
36	Χιλή	196.665.653	0,3%
37	Μπαγκλαντές	195.337.662	0,2%
38	Ουγγαρία	169.103.742	0,2%
39	Κουβέιτ	159.979.372	0,2%
81	Ελλάδα	27.020.908	0,035%

Πηγή: Ιαπωνικό Υπουργείο Οικονομικών

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Τόκιο

Καλύτερος πελάτης των ιαπωνικών προϊόντων παρέμειναν οι ΗΠΑ, στις οποίες κατευθύνθηκε το 19,3% του συνόλου των ιαπωνικών εξαγωγών. Ακολούθησε η Κίνα με μερίδιο αγοράς 19%, η Ν. Κορέα με 7,6%, η Ταϊβάν με 5,8% και το Χονγκ Κονγκ με 5,1%.

Η Ελλάδα ήταν το 2017 ο 81^{ος} καλύτερος πελάτης της Ιαπωνίας. Απορρόφησε το 0,035% του συνόλου των ιαπωνικών εξαγωγών έναντι 0,033% το προηγούμενο έτος.

Ιαπωνικές εισαγωγές 2017			
	Χώρα	Αξία σε χιλ. γεν	Μερίδιο επί συνόλου %
	Σύνολο	75.379.231.107	
1	Κίνα	18.459.258.807	24,5%
2	ΗΠΑ	8.090.251.224	10,7%
3	Αυστραλία	4.364.964.949	5,8%
4	Ν.Κορέα	3.152.745.083	4,2%
5	Σ.Αραβία	3.114.953.564	4,1%
6	Ταϊβάν	2.847.768.441	3,8%
7	Γερμανία	2.627.208.627	3,5%
8	Ταϊλάνδη	2.550.228.480	3,4%
9	ΗΑΕ	2.328.821.434	3,1%
10	Ινδονησία	2.230.687.657	3,0%
11	Μαλαισία	2.161.906.873	2,9%
12	Βιετνάμ	2.079.141.765	2,8%
13	Ρωσία	1.550.708.888	2,1%
14	Κατάρ	1.233.286.922	1,6%
15	Καναδάς	1.226.249.907	1,6%
16	Γαλλία	1.166.459.719	1,5%
17	Ιταλία	1.158.405.268	1,5%
18	Φιλιππίνες	1.096.133.485	1,5%
19	Σιγκαπούρη	956.471.122	1,3%
20	Ελβετία	876.989.093	1,2%
21	Βραζιλία	804.112.115	1,1%
22	Η.Β.	792.953.131	1,1%
23	Χιλή	734.409.522	1,0%
24	Κοουβέιτ	663.509.161	0,9%
25	Μεξικό	648.831.371	0,9%
26	Ινδία	599.926.627	0,8%
27	Ιρλανδία	552.051.589	0,7%
28	Ν.Αφρική	534.021.725	0,7%
29	Ιράν	400.866.222	0,5%
30	Ισπανία	375.567.839	0,5%
31	Βέλγιο	308.529.818	0,4%
32	Σουηδία	277.166.997	0,4%
33	Ολλανδία	268.684.200	0,4%
34	Περού	233.988.721	0,3%
35	Δανία	229.007.388	0,3%
36	Ομάν	210.453.720	0,3%
37	Πουέρτο Ρίκο	206.082.601	0,3%
38	Χονγκ Κονγκ	204.604.276	0,3%
39	Νορβηγία	199.825.244	0,3%
90	Ελλάδα	10.811.109	0,014%

Πηγή: Ιαπωνικό Υπουργείο Οικονομικών

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Τόκιο

Κυριώτερος προμηθευτής της Ιαπωνίας το 2017 παρέμεινε σταθερά η Κίνα, από την οποία προέρχεται το 24,5% του συνόλου των εισαγωγών της (25,3% το 2016). Ακολουθούν οι ΗΠΑ με 10,7%, η Αυστραλία με 5,8%, η Νότια Κορέα με 4,2% και η Σαουδική Αραβία με 4,1%.

Ο κατάλογος απεικονίζει σε σημαντικό βαθμό τις υψηλές εισαγωγές ενεργείας της Ιαπωνίας. Σημειωτέον ότι πλέον η Ιαπωνία εισάγει μεγάλες ποσότητες υγροποιημένου φυσικού αερίου από σχιστολιθικά κοιτάσματα από τις ΗΠΑ.

Το 2017 η Ελλάδα βρέθηκε στην βρίσκεται στην 90ή θέση των προμηθευτών της Ιαπωνίας με μερίδιο αγοράς 0,014% έναντι 0,018% το 2015.

Οι ελληνικές εξαγωγές σύμφωνα με την ιαπωνική στατιστική υπηρεσία ανήλθαν σε ¥10,8 δισ. ή περ. €83 εκ.

Ελληνοϊαπωνικές οικονομικές και εμπορικές σχέσεις

Επενδύσεις

Οι ελληνικές επενδύσεις στην Ιαπωνία βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα και υπολογίζονται συνολικά σε 13-15 εκ. €. Αφορούν δραστηριότητες, όπως το κόσμημα, η ανάπτυξη λογισμικού για ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ο τουρισμός, η προώθηση βιομηχανικών προϊόντων και τα προϊόντα νανοτεχνολογίας.

Το 2017 σηματοδεύθηκε από την διακοπή λειτουργίας της ιαπωνικής εταιρείας η οποία αντιπροσώπευε την Arivita. Η εταιρεία ανήκε αρχικά κατά 100% στην ελληνική Arivita, ωστόσο το 2016 η πλειοψηφία των μετοχών της είχε μεταβιβασθεί σε επενδυτές εγκατεστημένους στην Ιαπωνία. Η διακοπή λειτουργίας της σήμανε το κλείσιμο και των 11 καταστημάτων που διέθετε.

Η αξία των ιαπωνικών επενδύσεων στην Ελλάδα εκτιμάται ότι ανερχόταν σε περίπου €30εκ. το 2016. Οι πιο πρόσφατες επενδύσεις αφορούν την εγκατάσταση στην Ελλάδα της εταιρείας Landis-Gyr, ελβετικής θυγατρικής της ιαπωνικής Toshiba και την ίδρυση εταιρείας στην Ελλάδα από την GLO για την παροχή μετεωρολογικών υπηρεσιών σε ναυτιλιακές εταιρείες. Τέλος η Japan Tobacco Ltd. απέκτησε τον έλεγχο της ελληνικής ΣΕΚΑΠ μέσω της εξαγοράς της ρωσικής εταιρείας Donskoy Tabak.

Οι δραστηριότητες των ιαπωνικών εταιρειών εκτείνονται σε ένα αρκετά ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, όπως πχ. βιομηχανία μετάλλων (Sumitomo Corporation), παραγωγή εσωτερικών μερών συσσωρευτών ξηρού τύπου (Tosoh Corporation), κατασκευή φερμουάρ (YKK Group), εμπορία προϊόντων αλουμινίου (Furukawa-Sky Aluminium Corp.), εκτυπώσεις (Torpan Printing Co Ltd), μηχανολογικό εξοπλισμό (SMC Corporation), βαφές πλοίων (Chugoku Paints), βιομηχανική και εμπορική ανάπτυξη (Mitsui Corp.), ναυτιλία (Itochu, Mitsubishi). Ιδιαίτερη δραστηριότητα επιδεικνύουν οι ιαπωνικές εταιρείες στον χώρο της ναυτιλίας, καθώς δεκάδες εταιρείες καλλιεργούν διαρκώς τις σχέσεις τους με την ελληνική πλοιοκτησία. Ωστόσο μόνον η ναυπηγική Sumitomo και η εμπορική Fujitsu Trading διατηρούν γραφεία αντιπροσωπείας, με αντικείμενο την εξασφάλιση εργασιών για τις ιαπωνικές μητρικές εταιρείες, ιδίως σε ό,τι αφορά την ναυπήγηση πλοίων και την πώληση συναφούς εξοπλισμού.

Θυγατρική εταιρεία στην Ελλάδα έχει εκδηλώσει πρόθεση να ιδρύσει η εταιρεία H.I.S. (τουρισμός) θέτοντας την ελληνική εταιρεία υπό τον έλεγχο της θυγατρικής της στην Κωνσταντινούπολη. Έχει ξεκινήσει την διαδικασία από τουλάχιστον 7-8 έτη, χωρίς ωστόσο να έχει προχωρήσει, ακόμη, στο τελικό βήμα.

Συμμετοχή ελληνικών νομικών προσώπων σε ιαπωνικές εταιρείες (2017)					
Ελληνική εταιρεία	Επενδυτής	Χώρα προέλευσης	Επωνυμία ιαπωνικής εταιρείας	Δραστηριότητα	Συμμετοχή %
1 FOLLI FOLLIE GROUP	Απ' ευθείας	Ελλάδα	FOLLI-FOLLIE JAPAN Ltd.	Import and trade of jewelry and fashion accessories.fashion accessories.	50,00%
2 BOKARPET S.A INDUSTRIAL AND COMMERCIAL ENTERPRISES	Απ' ευθείας	Ελλάδα	BIOJAPAN Ltd.	Joint Venture with local partner for trading of BOKARPET products (carpets). Established in 1990 with a share capital of 10 mil. Yen.	41,66%
3 NEON ENERGY - RAMPILION S.A.	Απ' ευθείας και μέσω φυσ. προσώπων	Ελλάδα	ECO ENERGY SYSTEMS JAPAN Co.	Projects for photovoltaic energy	100,00%
4 REAL CONSULTING S.A.	INCADEA Plc	Βρετανικοί Νήσοι	INCADEA JAPAN KK	Suport for ERP (Enterprise Resource Planning) systems	29,15%
Γραφείο αντιπροσωπείας - πωλήσεων					
1 HELIC	Απ' ευθείας	Ελλάδα	HELIC Japan	Sales & distribution office	100%
2 AMPHITRYON	Απ' ευθείας	Ελλάδα	AMPHITRYON JAPAN	Sale of tourirm related services and packages in Greece	100%
3 TRIAENA TOURS & CONGRESS S.A.	Απ' ευθείας	Ελλάδα	MEDETOURS K.K. Ltd.	Subsidiary of Hotelbeds S.L. since 2004 Travel office and tourism services	
8 NanoPhos	Απ' ευθείας	Ελλάδα	NanoPhos Japan	Nanotechnology Dyes, paints and insulating materials	100,00%

Πηγή: Enterprise Greece, Γραφείο ΟΕΥ Τόκυο

Τουρισμός

Ο αριθμός των Ιαπώνων τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα αν και είχε αυξηθεί μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, σημείωσε κάμψη με την εμφάνιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Ούτως ή άλλως πάντως, ο αριθμός των Ιαπώνων επισκεπτών στην Ελλάδα παραμένει πολύ μικρός τόσο σε σχέση με αριθμό των Ιαπώνων που ταξιδεύει στο εξωτερικό όσο και με τον συνολικό αριθμό επισκεπτών της Ελλάδας.

Το 2017 εκτιμάται ότι επισκέφθηκαν την Ελλάδα περί τα 40 χιλ. άτομα από την Ιαπωνία, εν συγκρίσει προς 30 χιλ. άτομα το 2016 και 15 χιλ. άτομα το 2015. Σημειώνεται ότι άνω των 100.000 ατόμων επισκέπτονταν την Ελλάδα προ 10ετίας. Το 2018 εκτιμάται ότι θα σημειωθεί περαιτέρω αύξηση του αριθμού των Ιαπώνων επισκεπτών στην Ελλάδα.

Παράγοντες που περιορίζουν τις επισκέψεις των Ιαπώνων τουριστών στην χώρα μας είναι οι εξής:

- έλλειψη απ' ευθείας αεροπορικής σύνδεσης
- έλλειψη προγραμμάτων προώθησης του τουριστικού προϊόντος της χώρας, ώστε να καθιερωθεί στην συνείδηση του Ιάπωνα πολίτη ως εξαιρετικός τουριστικός προορισμός

Το 2015 ήταν χρονιά πτώσης μετά από 3 χρόνια μικρής αλλά σταθερής ανάκαμψης. Ωστόσο, κατά τα μέσα 2016 η ροή επισκεπτών ανέκαμψε και έκτοτε κινείται ανοδικά.

Ανασταλτικοί παράγοντες είναι η αβεβαιότητα κατά διαστήματα για τις πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα, οι εξελίξεις στην ελληνική οικονομία, η διατηρούμενη επιβολή τραπεζικών κεφαλαιακών περιορισμών και το ιδίως το προσφυγικό ζήτημα.

Θεματικός τουρισμός που θα προσήλκε Ιαπωνικό ενδιαφέρον περιλαμβάνει τους εξής τομείς:

- Ολυμπιακοί Αγώνες και άλλα διεθνή αθλητικά γεγονότα, (π.χ. ράλι Ακρόπολις) κλπ. Ιδίως η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων 2020 στο Τόκυο αποτελεί μία λαμπρή ευκαιρία προσέλκυσης επισκεπτών στην χώρα μας.
- Συμμετοχή σε αγώνες Μαραθωνίου. Οι Ιάπωνες αγαπούν τον κλασσικό αθλητισμό και από τα αγωνίσματα δρόμου ιδιαίτερως τον Μαραθώνιο. Κάθε χρόνο, περισσότεροι από 30.000 Ιάπωνες συμμετέχουν στον Μαραθώνιο του Τόκυο. Η δυνατότητα να τρέξουν / περπατήσουν έστω και ένα μέρος της αρχαίας διαδρομής, θα προσήλκε χιλιάδες Ιάπωνες κάθε χρόνο στην Ελλάδα.
- Αθλητικές δραστηριότητες και σπορ: θαλάσσια σπορ (σκι, καταδύσεις, ιστιοσανίδα κ.λ.π.) τους θερινούς μήνες, χειμερινά σπορ (σκι, χιονοσανίδα κλπ) τους χειμερινούς, όπως και καθ' όλη την διάρκεια του έτους, hiking, trekking, ορειβασία, ποδηλασία, rafting κλπ.
- Παρακολούθηση μουσικών φεστιβάλ-συναυλιών (Μέγαρο Μουσικής, Ηρώδειο, Λυκαβηττό κλπ) και αρχαίων θεατρικών έργων (π.χ. στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου).
- Τελετές γαμήλιας τελετής/δεξίωσης σε ειδυλλιακά τοπία (π.χ. Σαντορίνη).
- Κρουαζιέρα.
- Θεραπευτικός τουρισμός.

Τον Ιούνιο 2018 οργανώσαμε ταξίδι εξοικίωσης 10 τουριστικών πρακτόρων στην Βόρεια και Κεντρική Ελλάδα, την Αθήνα και τα νησιά του Αιγαίου, σε συνέχεια παρόμοιου ταξιδιού τον Ιούνιο 2017. Και στις δύο περιπτώσεις είχε προηγηθεί η διοργάνωση σεμιναρίου στην Πρεσβεία προς 40 τουριστικούς πράκτορες της περιοχής Τόκυο με αντικείμενο την παρουσίαση των τουριστικών δυνατοτήτων. Σημειώνουμε την ενεργή συμμετοχή μας σε workshops και παρουσιάσεις τουριστικών προορισμών προς Ιάπωνες τουριστικούς πράκτορες.

Η έναρξη τακτικών πτήσεων της εταιρείας Scoot από την Σιγκαπούρη προς την Αθήνα παρέχει άλλη μία δυνατότητα σύνδεσης στους από την Ιαπωνία. Τον Αύγουστο 2018 θα πραγματοποιηθεί με την υποστήριξη μας πτήση charter Τόκυο – Αθήνα με πάνω από 200 επιβάτες και με χρήση αεροσκάφους της Ιαπωνικής εταιρείας ANA.

Διμερές εμπόριο Ελλάδος - Ιαπωνίας

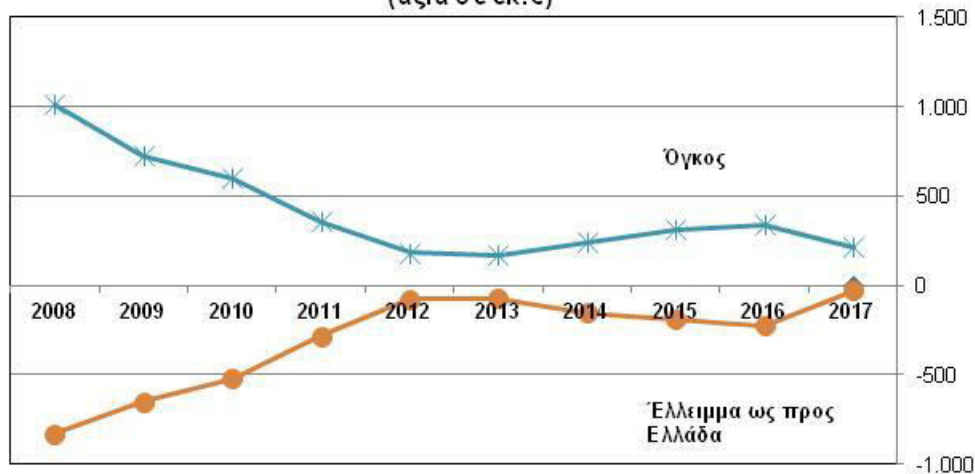
Αξία σε €	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Ελληνικές εξαγωγές	94,3	55,5	61,4	44,7	45,7	52,2	36,4	37,3	37,2	89,0
Ιαπωνικές Εξαγωγές	121,5	285,0	248,8	197,2	119,6	129,5	321,4	558,6	690,4	920,1
Όγκος εμπορίου	215,8	340,5	310,2	241,9	165	182	358	596	728	1.009
Έλλειμμα προς Ελλάδα	-27,2	-229,6	-187,4	-152,4	-74	-77	-285	-521	-653	-831

Μεταβολή ως προς προηγούμενο έτος	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Ελληνικές εξαγωγές	70,1%	-9,7%	37,2%	-2,0%	-12,5%	43,4%	-2,5%	0,4%	-58,2%	-35,8%
Ιαπωνικές Εξαγωγές	-57,4%	14,6%	26,2%	64,8%	-7,7%	-59,7%	-42,5%	-19,1%	-25,0%	-27,0%
Όγκος εμπορίου	-36,6%	9,8%	28,2%	46,4%	-9,0%	-49,2%	-40,0%	-18,1%	-27,9%	-27,9%
Έλλειμμα προς Ελλάδα	-88,2%	22,5%	22,9%	106,0%	-4,4%	-72,8%	-45,3%	-20,2%	-21,4%	-25,9%

Ο όγκος διμερούς εμπορίου ακολούθησε πτωτική πορεία από το 2007 έως το 2013 κυρίως υπό την επήρεια της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα και την συνακόλουθη ευρεία πώση των ιαπωνικών εξαγωγών. Κατά την περίοδο 2014-2016 κινήθηκε ανοδικά. Ωστόσο, το 2017 σημείωσε πτώση κατά 36,6% λόγω της μεγάλης μείωσης των ιαπωνικών εξαγωγών. Σε απόλυτα μεγέθη ο όγκος διμερούς εμπορίου ανήλθε σε €215,8 εκ. το 2017 έναντι €340,5 εκ. το 2016.

Το διμερές ισοζύγιο είναι σταθερά ελλειμματικό εις βάρος της Ελλάδας. Την περίοδο 2012-13 είχε συρρικνωθεί σημαντικά λόγω της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα και της επακόλουθης κατάρρευσης των ιαπωνικών εξαγωγών. Η τάση αντιστράφηκε το 2014 και έκτοτε διογκωνόταν έως και το 2016, οπότε ανήλθε σε €229,6 εκ., εν συγκρίσει προς €187 εκ. το 2015 και €152 εκ. το 2014. Σημειώνεται ότι στο απώγειο των ιαπωνικών εξαγωγών (2006) το έλλειμμα είχε φθάσει τα €1,22 δισ. Ωστόσο, το 2017, λόγω κυρίως της μεγάλης πτώσης των ιαπωνικών εξαγωγών και δευτερευόντως της αύξησης των ελληνικών εξαγωγών, το έλλειμμα μειώθηκε κατά 88,2% στο επίπεδο των €27,2 εκ.

Όγκος συναλλαγών και εμπορικό έλλειμμα Ελλάδας
(αξία σε εκ.€)

Το 2017 οι ελληνικές εξαγωγές αντιστοιχούσαν στο 77,6% των ιαπωνικών εξαγωγών, έναντι 19,5% το 2016, 24,7% το 2015 και 22,7% το 2014. Το κατώτερο ποσοστό σημειώθηκε την τριετία 2004-2006 με μόλις 5%, λόγω των πολύ υψηλών ιαπωνικών εξαγωγών μηχανολογικού εξοπλισμού.

Ελληνικές εξαγωγές στην Ιαπωνία

Οι ελληνικές εξαγωγές, προς την Ιαπωνία, βάσει των στοιχείων της Eurostat, το 2017 ανήλθαν σε €94,3 εκ., έναντι €55,46 εκ. το 2016, €61,4 εκ. το 2015 και €44,7 εκ. το 2014. Συνεπώς, το 2017 η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών ανήλθε σε 70,1% έναντι του 2016, έναντι μείωσης κατά 9,6% το προηγούμενο έτος.

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Μαΐου 2018 σημειώθηκε μείωση των ελληνικών εξαγωγών κατά 16,7% έναντι του αντιστοίχου διαστήματος του 2017.

Η καλύτερη χρονικά για τις ελληνικές εξαγωγές ήταν το 2007 με €138,7 εκ., όμως, το μέγεθος αυτό οφειλόταν κατά 75% στις εξαγωγές πετρελαιοειδών. Κατά την περίοδο 2010-2016 τα πετρελαιοειδή δεν επηρέασαν τα μεγέθη, καθώς είχαν μηδενισθεί, ωστόσο επανεμφανίσθηκαν το 2017.

*Αναλυτικός πίνακας των ελληνικών εξαγωγών
είναι προσβάσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση:*

<https://goo.gl/ZJRfSJ>

Ελληνικές εξαγωγές στην Ιαπωνία 2014-2017 ανά διψήφια δασμολογική κατηγορία, αξία σε €							
Περιγραφή		Μεταβολή 2016/17 %	Μερίδιο 2017	2016	2015	2014	
Σύνολο	94.338.333	70,1%		55.461.485	61.348.777	44.639.989	
27 ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ, ΟΡΥΚΤΑ ΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΞΗΣ Α	30.436.036	133508,6%	32,3%	22.780	0	0	
30 ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	11.222.257	73,0%	11,9%	6.487.494	793.364	695.087	
52 ΒΑΜΒΑΚΙ	10.358.988	58,7%	11,0%	6.525.796	23.133.062	12.881.331	
76 ΑΡΓΙΛΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΡΓΙΛΟ	10.025.604	27,1%	10,6%	7.890.158	5.738.883	3.924.580	
20 ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ, ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ Μ	7.604.240	-2,1%	8,1%	7.769.247	6.832.945	5.907.852	
15 ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩ	3.810.717	-3,1%	4,0%	3.932.341	4.165.413	3.608.430	
19 ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ, ΤΑ ΑΛΕΥΡΙΑ, ΤΑ ΑΜΥΛ	3.006.544	-2,7%	3,2%	3.090.387	2.627.978	2.443.294	
84 ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ, ΛΕΒΗΤΕΣ, ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ Μ	2.783.497	-8,8%	3,0%	3.052.952	3.303.143	2.311.006	
56 ΒΑΤΕΣ, ΠΙΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΜΗ ΥΦΑΣΜΕΝΑ. ΝΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΑ. Σ	2.089.280	54,0%	2,2%	1.356.544	1.552.303	1.107.517	
85 ΜΗΧΑΝΕΣ, ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥΣ. ΣΥ	1.718.385	2,6%	1,8%	1.674.938	1.073.543	197.986	
68 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΠΕΤΡΕΣ, ΓΥΦΟ, ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΑΜΙΑΝΤΟ, ΜΑΡΜΑ	1.325.709	-34,5%	1,4%	2.022.657	1.722.054	1.753.964	
03 ΦΑΡΙΑ ΚΑΙ ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΥΔΡΟΒΙ	1.279.828	-7,8%	1,4%	1.388.076	953.688	779.113	
21 ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	902.462	-18,1%	1,0%	1.101.773	656.794	954.498	
25 ΑΛΑΤΙ. ΘΕΙΟ. ΓΑΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΣ. ΓΥΦΟΣ, ΑΣΒΕΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΣΙΜΕΝΤΑ	742.409	21,8%	0,8%	609.565	252.299	208.331	
90 ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ Ή ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦ	520.226	-73,7%	0,6%	1.978.718	1.500.919	198.301	
12 ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡ	517.129	-24,7%	0,5%	686.732	675.412	1.070.148	
22 ΠΟΤΑ, ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΥΓΡΑ ΚΑΙ ΞΙΔΙ	489.335	1,4%	0,5%	482.493	307.116	206.546	
57 ΤΑΠΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΟΥ ΑΠΟ ΥΦΑΝΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ	430.264	41,2%	0,5%	304.768	363.660	503.221	
33 ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΡΗΤΙΝΟΕΙΔΗ. ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ Ή ΚΑΛ	417.118	-62,7%	0,4%	1.118.266	785.250	860.203	
64 ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΓΚΕΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΕΙΔΗ. ΜΕΡΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΥΤΩΝ	413.282	33,7%	0,4%	309.210	343.411	145.552	
62 ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛ	395.843	8,9%	0,4%	363.563	242.332	183.551	
89 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΙΑ ΝΑΥΣΙΠΛΟΙΑ	395.000	-	0,4%	0	0	0	
71 ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΑΠΟ ΚΑΛΩΠΕΡΓΕΙΑ, ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΠΟ	372.191	-23,1%	0,4%	483.756	500.498	456.575	
04 ΓΑΛΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑΣ. ΑΥΓΑ ΠΤΗΝΩΝ. ΜΕΛΑ ΦΥΣΙΚΟ	368.352	-2,4%	0,4%	377.462	306.461	301.645	
38 ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	273.608	37,7%	0,3%	198.712	399.706	292.450	
49 ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ Ή ΑΛΛΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑ	262.598	-38,9%	0,3%	429.794	392.653	160.698	
18 ΚΑΚΑΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ	221.954	38,1%	0,2%	160.751	72.564	72.309	
61 ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ, ΠΛΕΚΤΑ	192.555	19,1%	0,2%	161.680	163.780	146.486	
32 ΔΕΥΦΙΚΑ ΚΑΙ ΒΑΦΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ. ΤΑΝΝΙΝΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΤΟΥ	175.876	53,4%	0,2%	114.651	222.822	279.288	
74 ΧΑΛΚΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΛΚΟ	152.209	698,2%	0,2%	19.070	188.900	1.011.586	
73 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΥΤΟΣΙΔΗΡΟ, ΣΙΔΗΡΟ Ή ΧΑΛΥΒΑ	148.218	-2,4%	0,2%	151.923	256.780	33.021	
08 ΚΑΡΠΟΙ ΚΑΙ ΦΡΟΥΤΑ ΒΡΩΣΙΜΑ, ΦΛΟΥΔΕΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ Ή ΠΕΠΟ	135.056	67,9%	0,1%	80.447	234.884	374.065	
05 ΑΛΛΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΤΟΝΟΜΑΖΟΝΤΑ	128.970	-1,5%	0,1%	130.949	117.380	76.583	
43 ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ. ΤΕΧΝΗΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ	110.353	2,1%	0,1%	108.095	242.136	90.179	
42 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΔΕΡΜΑ. ΕΙΔΗ ΣΕΛΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠ	78.479	-27,4%	0,1%	108.029	54.811	44.549	
29 ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	75.298	-1,0%	0,1%	76.038	53.074	22.186	
34 ΣΑΠΟΥΝΙΑ, ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, ΠΑΡΑΣΚΕ	71.947	66,1%	0,1%	43.313	60.450	135.058	
39 ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΥΛΕΣ	70.235	-64,3%	0,1%	196.627	77.597	78.541	
91 ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΙΑ	70.057	275,3%	0,1%	18.668	184.438	172.553	
07 ΛΑΧΑΝΙΚΑ, ΦΥΤΑ, ΡΙΖΕΣ ΚΑΙ ΚΟΝΔΥΛΟΙ, ΒΡΩΣΙΜΑ	50.485	135,9%	0,1%	21.401	18.647	11.753	
63 ΑΛΛΑ ΕΤΟΙΜΑ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΙΔΗ. ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ. ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ	49.934	54,4%	0,1%	32.335	49.718	17.544	
96 ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ	47.833	222,4%	0,1%	14.836	10.805	16.320	
41 ΔΕΡΜΑΤΑ (ΑΛΛΑ ΑΠΟ ΤΑ ΓΟΥΝΟΔΕΡΜΑΤΑ)	42.144	348,3%	0,0%	9.400	0	0	
94 ΕΠΙΠΛΑ, ΕΠΙΠΛΑ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ. ΕΙΔΗ ΚΛΙΝΟΣΤΡΩΜΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑ	42.006	27,2%	0,0%	33.015	28.984	124.037	
95 ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΕΣ, ΕΙΔΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗΣ Ή ΑΘΛΗΤΙΣ	33.182	1065,9%	0,0%	2.846	3.556	5.492	
82 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΕΙΔΗ ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΙΙΑΣ, ΚΟΥΤΑ	31.312	-58,0%	0,0%	74.572	21.883	3.009	
60 ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΠΛΕΚΤΑ	31.263	671,7%	0,0%	4.051	4.686	5.973	
06 ΦΥΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ	27.387	-	0,0%	0	0	534	
48 ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙΑ. ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΤΤΑΡΙΝΗ, ΧΑΡΤΙ Ή ΧΑ	24.433	86,2%	0,0%	13.124	26.785	9.625	
13 ΓΟΜΕΣ, ΡΗΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΧΥΜΟΙ ΚΑΙ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ ΦΥΤΙΚΑ	21.681	-71,5%	0,0%	76.045	26.743	39.040	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ιαπωνική Στατιστική Υπηρεσία

Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τόκιο

**Αναλυτικός πίνακας των ελληνικών εξαγωγών
είναι προσβάσιμος στην ηλεκτρονική διεύθυνση:**

<https://goo.gl/ZJRfSJ>

Οι κυριότερες κατηγορίες ελληνικών εξαγωγών το 2017 ήταν οι εξής:

- **Ορυκτά καύσιμα:** με αξία εξαγωγών €30,4 εκ. από μόλις €22,8 χιλ. το 2016 αντιπροσώπευαν το 32,3% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών. Σχεδόν στο σύνολό τους αποτελούν καύσιμα αεριωθούμενων.
- **Φαρμακευτικά προϊόντα:** η αξία τους ανήλθε σε €11,2 εκ., με αύξηση κατά 73% έναντι του 2016 και μερίδιο 11,9% επί του συνόλου. Το σύνολο των εξαγωγών μας αφορούσε αντιβιοτικά.
- **Βαμβάκι λαναρισμένο:** με αξία €10,4 εκ. και αύξηση κατά 59% παραμένει στην κορυφή των κυριότερων εξαγωγικών προϊόντων μας. Μερίδιο επί του συνόλου 11%.
- **Προϊόντα αλουμινίου:** σημείωσαν αύξηση κατά 27,1% του 2016. Η αξία τους ανήλθε σε €10 εκ. και αντιπροσώπευαν το 10,6% επί του συνόλου των εξαγωγών μας. Τα προϊόντα αλουμινίου είναι σταθερά μία από τις σημαντικότερες κατηγορίες εξαγωγών μας. Κυριότερες υποκατηγορίες ήταν τα φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο, σε υπόθεμα, με πάχος (χωρίς το υπόθεμα) < 0,021 mm και ακολουθούσαν τα ελάσματα και ταινίες, από κράματα αργιλίου, με πάχος > 0,2 mm
- **Παρασκευάσματα φρούτων:** με αξία €7,6 εκ. σημείωσαν μικρή πτώση κατά 2,1% έναντι του 2016. Η αύξηση ήταν της τάξης του 13,7% και το μερίδιο επί του συνόλου ανήλθε σε 14%. Κυριότερες υποκατηγορίες ήταν τα παρασκευασμένα ή διατηρημένα ροδάκινα σε τέσσερις δασμολογικές κλάσεις με αξία €6,4 εκ. (-6%), οι ελιές με €428 χιλ. και σημαντική αύξηση κατά 100% στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων ετών, άλλα φρούτα παρασκευασμένα με €271 χιλ. (+68%) και τα γλυκά κουταλιού με €253 χιλ. (+4,4%).
- **Ελαιόλαδο:** η κατηγορία «λίπη και έλαια» είχε εξαγωγές αξίας €3,8 εκ. σημειώνοντας πτώση κατά 3,1% έναντι του 2016 και μερίδιο επί του συνόλου 4%. €3,93 εκ., μείωση κατά 5,6% και μερίδιο 4% επί του συνόλου. Το 2017 ήταν η δεύτερη χρονιά πτώσης των εξαγωγών ελαιολάδου, καθώς η σοδειά στην Ελλάδα ήταν πολύ χαμηλή και κατά δήλωση των εισαγωγέων «όχι υψηλής ποιότητας». Το σημαντικότερο προϊόν μας είναι το παρθένο ή έξτρα παρθένο ελαιόλαδο με εξαγωγές ύψους €3,53 εκ. από €3,67 εκ. το 2016.
- **Παρασκευάσματα δημητριακών, αλεύρων, κ.λ.π.:** είχε αξία εξαγωγών €3 εκ. με μείωση κατά 2,7% και μερίδιο επί του συνόλου 3,2%. Αφορά κυρίως ζυμαρικά της εταιρείας Eurimac αξίας €2,3 εκ. από €2,46 εκ. το 2016 (μείωση 6,5%) και δευτερευόντως προϊόντα ζύμης, όπως πίττες με αξία €286,4 χιλ. και οριακή αύξηση κατά 0,1%.
- **Λέβητες, μηχανές κ.λ.π.:** αξία €2,8 εκ. από €3,1 εκ. το 2016 (-8,8%). Αφορά μία πολύ ευρεία γκάμα προϊόντων, αλλά κυρίως μέρη κινητήρων με αξία €1,44 εκ. και μείωση 4,7%.

Ακολουθούν τα ειδικά νήματα, κυρίως **δίχτυα** με 2,1 εκ.€ και αύξηση κατά 54%.

Οι εξαγωγές μαρμάρου σημείωσαν πτώση κατά 34,5% σε €1,36 εκ.

Τα **ιχθυηρά** κατέγραψαν μείωση κατά 7,8% με αξία €1,28 εκ. και αφορούσαν κυρίως κυανό τόνο (€1,27 εκ., -8,1%).

Οι εξαγωγές **γαλακτοκομικών** ανήλθαν σε €368 χιλ. έναντι €377 χιλ. το 2016 (-2,4%). Κυριότερο προϊόν η φέτα με αξία €262 χιλ. και αύξηση κατά 2,4% συνεχίζοντας την ανοδική τάση των τελευταίων ετών. Σημειώνεται ότι η Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου ΕΕ – Ιαπωνίας που αναμένεται να τεθεί σε ισχύ στις αρχές 2019 εγγυάται την προστασία της επωνυμίας καθώς το δικαίωμα παραγωγής φέτας θα το έχουν πλέον αποκλειστικά ελληνικές εταιρείες. Το γιαούρτι με αξία €59 χιλ. έναντι €55 χιλ. το 2016 σημείωσε αύξηση κατά 7,6% παρά την πολύ δυσμενή δασμολογική αντιμετώπιση η οποία δυστυχώς δεν θα μεταβληθεί με την Συμφωνία Ελευθέρου Εμπορίου ΕΕ – Ιαπωνίας.

Οι εξαγωγές μελιού βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα, ωστόσο ανήλθαν σε €47,4 χιλ. (+73,4%).

Οι εξαγωγές ποτών συνέχισαν την ανοδική πορεία της τελευταίας τριετίας αλλά με οριακή αύξηση κατά 1,4 φθάνοντας τις €48 χιλ.

Προοπτικές ελληνικών εξαγωγών

Η υπογραφή της Συμφωνίας Ελευθέρου Εμπορίου ΕΕ-Ιαπωνίας στις 17/6/2018 που αναμένεται να τεθεί σε ισχύ στις αρχές 2019 βελτιώνει τις προοπτικές εξαγωγής αρκετών κατηγοριών ελληνικών προϊόντων, όπως τα τρόφιμα (γαλακτοκομικά, προϊόντα σοκολάτας, ζυμαρικά, κ.λ.π.), τα κρασιά, κ.λ.π.. Η Συμφωνία προβλέπει σταδιακή μείωση δασμών ή και άμεση, όπως στο κρασί.

Ειδικότερα:

- Το σημαντικότερο τμήμα των παραχωρήσεων της Ε.Ε. αφορά την ευκολότερη πρόσβαση των ιαπωνικών αυτοκινητοβιομηχανιών στην ευρωπαϊκή αγορά κυρίως με την σταδιακή μείωση των δασμών. Η χώρα μας δεν διαθέτει παραγωγή οχημάτων, επομένως δεν θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις για την ελληνική βιομηχανία. Η μείωση δασμών θα οδηγήσει σε μείωση της τιμής πώλησης των οχημάτων ιαπωνικής κατασκευής, επομένως σε ωφέλεια για τους Έλληνες καταναλωτές. Ωστόσο, τυχόν αύξηση των πωλήσεων ιαπωνικών οχημάτων στην Ελλάδα θα συνεπάγεται αύξηση των εισαγωγών, περαιτέρω διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος και μεγαλύτερη εκροή συναλλάγματος. Δεν υπάρχουν ακόμη εκτιμήσεις για το ποσοστό αύξησης των πωλήσεων ιαπωνικών οχημάτων στην ΕΕ, συνεπεία της Συμφωνίας.
- Η ιαπωνική πλευρά έχει συμφωνήσει σε σημαντικές παραχωρήσεις σε ό,τι αφορά την εισαγωγή τροφίμων και ποτών από την ΕΕ, γεγονός που αναμένεται να επιδράσει θετικά στις ελληνικές εξαγωγές αυτής της κατηγορίας. Ακριβείς εκτιμήσεις δεν είναι δυνατές έως ότου δοθούν στην δημοσιότητα οι προβλέψεις της Συμφωνίας ανά κατηγορία προϊόντος. Ωστόσο, επισημαίνουμε τα εξής:
 - Κονσέρβες φρούτων (δασμός 12%-15%)
Οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν το 2017, αθροιστικά για τις διάφορες κατηγορίες φρούτων, σε €7,6 εκ. Οι εισαγωγικοί δασμοί θα μηδενισθούν εντός διετίας από την θέση της συμφωνίας σε ισχύ
 - Οίνος: (δασμός 15% και άνω)
Οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν το 2017 σε €500 χιλ. Οι εξαγωγές μας έχουν τριπλασιασθεί κατά την τελευταία τετραετία και τα στοιχεία του α' εξαμήνου 2018 δείχνουν συνέχιση της ανόδου. Στην Συμφωνία προβλέπεται μηδενισμός του δασμού από την πρώτη ημέρα ισχύος της, επομένως θα πρέπει να αναμένουμε σημαντική ωφέλεια, δεδομένου ότι τα έτη 2018-2019 αναμένεται να συνεχισθεί το πρόγραμμα προώθησης που υλοποιούμε σε συνεργασία με το Enterprise Greece
 - Τυρί: (δασμός 29,8%)
Το 2017 οι εξαγωγές τυριών ανήλθαν σε 262 χιλ.€ και αφορούσαν κατά 90% φέτα. Η προβλεπόμενη παροχή προστασίας στην φέτα αναμένεται να σταματήσει τις πωλήσεις άλλων τυριών με την επωνυμία «φέτα», πάντοτε από αγελαδινό γάλα και σε χαμηλότερη τιμή από την ελληνική, επομένως η φέτα της χώρας μας θα αποκτήσει ένα πολύ σημαντικό πλεονέκτημα και πρέπει να αναμένουμε μεγαλύτερη αύξηση εξαγωγών
 - Γιαούρτι: (δασμός 29,8% + 915 γεν ή περ.7€/κιλό)
Η Συμφωνία δεν επηρεάζει το ύψος του δασμού και δεν αναμένεται κάποια αλλαγή τουλάχιστον την επομένη πενταετία. Ο πολύ υψηλός δασμός δεν επιτρέπει την ανάπτυξη των ελληνικών εξαγωγών, ενώ την τελευταία τριετία αναπτύχθηκε η αγορά στραγγιστού γιαουρτιού ελληνικού τύπου αποκλειστικά με εγχωρίως παραγόμενα προϊόντα.
 - Προϊόντα σοκολάτας: (δασμός 29,8%)
Παρ' όλο τον υψηλό δασμό, οι εξαγωγές σημείωσαν άνοδο κατά 88% το 2017 και ανήλθαν σε €323 εκ. Προβλέπεται ο σταδιακός μηδενισμός των δασμών σε περίοδο 10 ετών με ευεργετικά αποτελέσματα για τις εξαγωγές μας
 - Ζυμαρικά: (δασμός 30 γεν/κιλό)
Οι εξαγωγές μας ανήλθαν σε 2,3 εκ.€ το 2017, σημειώνοντας μείωση κατά 11% έναντι του 2016. Ο δασμός θα μηδενισθεί σταδιακά εντός δεκαετίας καθιστώντας τα προϊόντα μας πιο ανταγωνιστικά

- Ελαιόλαδο: ο εισαγωγικός δασμός είναι ήδη μηδενικός και δεν υφίστανται μη δασμολογικά εμπόδια, επομένως δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις από την Συμφωνία
- Λοιπά τρόφιμα: η γενικότερη μείωση δασμών αναμένεται να επηρεάσει θετικά και όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες τροφίμων για τις οποίες με το σημερινό καθεστώς επιβάλλονται δασμοί εισαγωγής.

Γενικότερα σημειώνεται ότι η ιαπωνική αγροτική παραγωγή φθίνει σταθερά. Συνεπεία αυτού, το 60% των αναγκών σε τρόφιμα ή πρώτες ύλες τροφίμων καλύπτεται από εισαγωγές. Το ποσοστό αυτό αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω της διαρκούς γήρανσης του πληθυσμού και μείωσης του ενεργού αγροτικού πληθυσμού.

Η αγορά τροφίμων της Ιαπωνίας αποτελεί την 2^η σημαντικότερη παγκοσμίως. Τα τρόφιμα αποτελούν την τρίτη σημαντικότερη κατηγορία εισαγομένων προϊόντων στην Ιαπωνία (ως προς την αξία).

Θετικές προοπτικές εισόδου στην ιαπωνική αγορά παρουσιάζουν τα εξής προϊόντα:

- κατεψυγμένα λαχανικά (καλαμπόκι, αρακάς, φασολάκια, κλπ)
- ελαιόλαδο, βρώσιμες ελιές
- γαλακτοκομικά
- κονσερβοποιημένα τρόφιμα (ροδάκινα, κ.λ.π.)
- έτοιμα προς κατανάλωση γεύματα και μικρο-γεύματα (σνακ)
- μέλι
- ειδικές κατηγορίες προϊόντων, όπως μαστίχα Χίου, κρόκος Κοζάνης και αυγοτάραχο Μεσολογγίου
- βιολογικά προϊόντα των ανωτέρω κατηγοριών

Εν κατακλείδι εκτιμούμε ότι η επιτευχθείσα συμφωνία θα λειτουργήσει πολύ θετικά για τα ελληνικά προϊόντα, δεδομένου ότι σε πολλές περιπτώσεις τα ανταγωνιστικά προϊόντα προέρχονται όχι από άλλες χώρες της Ε.Ε. αλλά είτε από την Ιαπωνία είτε από άλλες γεωγραφικές περιοχές. Σε κάποιες περιπτώσεις, όπως στο κρασί, η Χιλή με δασμό 2% και η Αυστραλία με δασμό 7,8% είχαν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ευρωπαϊκών προϊόντων, το οποίο τώρα όχι μόνον εξαλείφεται αλλά μάλιστα ο δασμός για αυτές τις χώρες διατηρείται ενώ για τα προϊόντα Ε.Ε. μηδενίζεται.

Αντίστοιχα θετικές θα είναι οι συνέπειες και για άλλες κατηγορίες προϊόντων που εξαγωγούμε, όπως τα υποδήματα (δασμός 27%, 10ετής περίοδος μηδενισμού δασμών), τσιγάρα (16%, 10ετής περίοδος), κοσμήματα (5,2%), δίχτυα (5,3%), κ.λ.π.

Προϊόντα υψηλής τεχνολογίας

Δεδομένου του υψηλού επιπέδου τεχνολογικής εξέλιξης της ιαπωνικής βιομηχανίας, όλα τα ελληνικά προϊόντα που ενσωματώνουν καινοτομία ή υψηλή τεχνολογία έχουν καλή προοπτική εισόδου (π.χ. εξειδικευμένο λογισμικό, προϊόντα οπτικής βιομηχανίας, εξειδικευμένοι ημιαγωγοί, κ.λ.π.). Ιδιαίτερες προοπτικές έχει ο κλάδος δημιουργίας λογισμικού ιδίως σε ότι αφορά την κάλυψη βιομηχανικών αναγκών, καθώς και ο κλάδος ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Είναι χαρακτηριστικό ότι παρατηρείται πολύ μεγάλη ποσοσταία αύξηση εξαγωγών στις κατηγορίες του οπτικού και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού

Προϊόντα προσωπικής φροντίδας

Η Ιαπωνία είναι η δεύτερη, μετά τις Η.Π.Α. αγορά καλλυντικών παγκοσμίως, με ετήσιες εισαγωγές που ξεπερνούν σε αξία το €1,2 δισ. Ελληνικά ποιοτικά καλλυντικά, μπορούν να γνωρίσουν επιτυχία στην σχετική ιαπωνική αγορά. Παρ' όλη την αποχώρηση της Arivita, εκτιμούμε ότι υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες. Προϋπόθεση είναι τα ελληνικά προϊόντα να διαφοροποιούνται επαρκώς από τον ανταγωνισμό ενδεχομένως λόγω αγνών φυσικών πρώτων υλών και να διαθέτουν ταυτότητα και ιστορία. Σημαντική παρουσία στην αγορά έχει η εταιρεία KOPPEΣ μέσω της εταιρείας διανομών "Fits Corporation ΚΚ".

Κοσμήματα

Η ιαπωνική αγορά επιζητά προϊόντα υψηλής αισθητικής και αντίστοιχης ποιότητας και κόστους. Ιδιαίτερες προοπτικές έχει το κόσμημα (παραδοσιακό και σύγχρονο). Η εταιρεία Folli-Follie διαθέτει περισσότερα από 80 σημεία πώλησης, με κύκλο εργασιών που ξεπερνά μεν τα 90 εκ. €, δεν μεταφράζεται όμως σε εισαγωγές από την Ελλάδα

Δομικά υλικά - Μάρμαρο

Τα σύγχρονα κτήρια είναι υψηλών απαιτήσεων και αισθητικής με αποτέλεσμα να υπάρχουν θετικές προοπτικές για συγκεκριμένους υποκλάδους, όπως αλουμίνιο, μάρμαρο, προϊόντα πέτρας, κ.λ.π.

Στα σύγχρονα ιαπωνικά κτήρια γίνεται ευρεία χρήση τέτοιων υλικών, τα οποία είναι ιδιαίτερος προσφιλή. Ιδίως ως προς το αλουμίνιο, δυνατότητες υπάρχουν, επίσης, σε ό,τι αφορά την εξαγωγή του σε ημικατεργασμένη μορφή για την αυτοκινητοβιομηχανία και για άλλες βιομηχανικές χρήσεις.

Ιδίως ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων Τόκυο – 2020, παρουσιάζονται ευκαιρίες λόγω των κατασκευαστικών έργων που απαιτούνται.

Αιτίες χαμηλών ελληνικών εξαγωγικών επιδόσεων

- Έλλειψη εθνικού branding.

Η Ελλάδα στερείται ισχυρής διεθνούς εικόνας και ισχυρών επωνυμιών προϊόντων, με αποτέλεσμα οι Ιάπωνες καταναλωτές να δυσκολεύονται ή και να μην μπορούν τις περισσότερες φορές να συνδέσουν τη χώρα μας με κάτι συγκεκριμένο που θα μπορούσε να μεταφρασθεί σε ζήτηση προϊόντος ή υπηρεσίας.

Η εικόνα που διατηρεί στο υποσυνείδητό του ο μέσος Ιάπωνας για την Ελλάδα, δεν οδηγεί συνειρμικά στην εικόνα χώρας υψηλού επιπέδου παραγωγής και σύγχρονου τρόπου ζωής.

- Τα ελληνικά προϊόντα είναι συχνά χαμηλής εντάσεως τεχνολογίας και προστιθέμενης αξίας, επομένως αντιμετωπίζουν έντονο ανταγωνισμό από χώρες φθηνού εργατικού κόστους
- Η ιαπωνική αγορά δεν αποτελεί προτεραιότητα
- Μη ικανοποιητική γνώση της αγοράς
- Ποιότητα / προδιαγραφές / συσκευασία που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις
- Περιστασιακή / αποσπασματική προσέγγισή της χωρίς συνέχεια και προοπτική σε βάθος χρόνου.
- Υψηλό κόστος προβολής και διαφήμισης των προϊόντων

Δυσχέρειες πρόσβασης των ελληνικών προϊόντων στην ιαπωνική αγορά

- Απαγόρευση εισαγωγής των νωπών φρούτων και λαχανικών, με το πρόσχημα των φυτοϋγειονομικών παθήσεων
- Πολύπλοκες διαδικασίες εισαγωγής
- Απαγόρευση εισαγωγής νωπού κρέατος και παρασκευασμάτων κρέατος με εξαιρετικά πολύπλοκες προϋποθέσεις εισαγωγής
- Μη δασμολογικά εμπόδια, όπως π.χ. η ένταξη του στραγγιστού γιαουρτιού σε δυσμενή δασμολογική κλάση

Δράσεις Γραφείου ΟΕΥ Τόκυο το 2017

(για τις δράσεις του α' εξαμήνου 2018 πατήστε [εδώ](#))

Λειτουργία διαδικτυακού επιχειρηματικού οδηγού

Συνεχίστηκε η λειτουργία του επιχειρηματικού οδηγού για την Ιαπωνία, αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή, στο διαδίκτυο στην διεύθυνση www.japan-greece-business.gr.

Κατά το διάστημα 1/1-31/12/2016 σημειώθηκαν 4.076 επισκέψεις από 2.668 μοναδικούς χρήστες, εκ των οποίων οι 2.656 ήταν νέοι χρήστες, οι οποίοι άνοιξαν 9.624 σελίδες. Η επισκεψιμότητα σημείωσε άνοδο κατά 3% έναντι του 2016.

Διοργάνωση επιχειρηματικών συναντήσεων

- επίσκεψη επιχειρηματικής αποστολής του Ελληνοασιατικού Επιχειρηματικού Συμβουλίου στο Τόκυο στις 25-26/9/2017 με την συμμετοχή 6 ελληνικών εξαγωγικών εταιρειών. Κάθε εταιρεία πραγματοποίησε 6-8 προγραμματισμένες επιχειρηματικές συναντήσεις είτε στο Γραφείο ΟΕΥ είτε στα γραφεία των ιαπωνικών εταιρειών
- επίσκεψη ομάδας 4 εισαγωγικών εταιρειών τροφίμων στην έκθεση Foodexpo για προκαθορισμένες συναντήσεις με ελληνικές εταιρείες
- διοργάνωση επίσκεψης εταιρείας ιχθυοκαλλιεργειών ΝΗΡΕΑΣ στην νότια Ιαπωνία για επαφές και επίσκεψη παραγωγικών μονάδων
- επιχειρηματικές συναντήσεις εταιρείας The Writing Fields με την ευκαιρία της συμμετοχής της με περίπτερο στην κλαδική έκθεση ISOT (4-6/7/2017)

Διεθνείς Εκθέσεις

Συμμετείχαμε με ενεργό τρόπο στην οργάνωση της συμμετοχής (εξασφάλιση χώρου, ενοικίαση εξοπλισμού, εκτελωνισμός και μεταφορά εκθεμάτων, διερμηνεία ή εξασφάλιση διερμηνέων, κ.λ.π.) καθώς και με με συνεχή παρουσία στις Διεθνείς Εκθέσεις Foodex Japan (τρόφιμα, 7-10/3), Wine & Gourmet Japan (τρόφιμα-ποτά, 12-14/4). Στις Εκθέσεις Foodex και Vinexpo μετείχαμε με εθνικό περίπτερο. Στην Foodex συμμετείχαν 13 εταιρείες (ρεκόρ συμμετοχών). Το Γραφείο μας δημιούργησε ενημερωτικό newsletter το οποίο απέστειλε 2 φορές μέσω email και ταχυδρομικώς σε άνω των 200 ιαπωνικών εισαγωγικών εταιρειών.

Προγράμματα προώθησης προϊόντων

• Οίνος

Σε συνεργασία με το Enterprise Greece συνεχίστηκε η υλοποίηση ενός ευρέος προγράμματος προώθησης του ελληνικού οίνου στην Ιαπωνία, το οποίο περιελάμβανε επιγραμματικά τα εξής:

- διαφημιστικές καταχωρήσεις στα κλαδικά περιοδικά Vinotherapie, Wine Kingdom, Wands, καθώς και στην ιστοσελίδα του Wands Web.
- επίσκεψη 8 εισαγωγέων οίνου κλαδικού τύπου στην Ελλάδα (Έκθεση Οινόγραμμα, Αττική, Νεμέα, Σαντορίνη 11-18/3/2017)
- επίσκεψη εκπροσώπων οινικού τύπου στην Ελλάδα (Μάιος 2017)
- γευστικές δοκιμές για εξειδικευμένο κοινό στην Οσάκα (The Ritz Carlton Hotel, 22/5) και το Τόκυο (Grand Hyatt Hotel, 24/5). Σε κάθε πόλη διοργανώθηκαν θεματικά σεμινάρια από τον Κων/νο Λαζαράκη (Master of Wine), καθώς και κλειστά δείπνα προς μικρό αριθμό decision makers. Παρουσιάστηκαν 120 ετικέτες και συμμετείχαν 7 εισαγωγικές εταιρείες.
- ανατύπωση οινικού χάρτη

• Τρόφιμα

Σε συνεργασία με το Enterprise Greece υλοποιήθηκε επιχειρηματική αποστολή 10 ιαπωνικών εταιρειών στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη (6-11/6/2017), όπου διοργανώθηκαν συναντήσεις με ελληνικές παραγωγικές επιχειρήσεις. Κάθε εταιρεία είχε κατά μέσο όρο 40 συναντήσεις στις δύο πόλεις.

• Μαστίχα

Συνεχίστηκε η υλοποίηση προγράμματος προώθησης της μαστίχας ως συστατικού για την βιομηχανία καλλυντικών καθώς και ως πρώτης ύλης τροφίμων ευεργετικής για την ανθρώπινη υγεία σε συνεργασία με την Sorexa Hellas SA. Στις 6/4/2017 διοργανώθηκε σεμινάριο στο Quartz Gallery (Shibuya – Tokyo) με την συμμετοχή 50 ατόμων (εισαγωγέων, ερευνητών, καθηγητών πανεπιστημίου, εκπροσώπων τύπου, κλπ). Η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου, με την ενεργό συμμετοχή του Γραφείου μας, συμμετείχε με

περίπτερο στην κλαδική έκθεση Health Ingredients Japan (Tokyo Big Sight Expo Center, 4-6/10/2017). Παράλληλα, υλοποιήθηκε πρόγραμμα διαφημιστικών καταχωρήσεων στον ιαπωνικό τύπο.

Παρουσιάσεις

Ο γράφων έκανε τις εξής παρουσιάσεις της ιαπωνικής αγοράς σε ελληνικές εταιρείες:

- 16/3 EBE Τρίπολης
- 17/3 Θεσ/νίκη, ΕΒΕΑ
- 18/3 Αθήνα, Ελληνοασιατικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο, Γραφεία Ελληνογερμανικού Επιμελητηρίου
- 29/9 EBE Τρίπολης και Πελοπόννησος Expo

Τουρισμός

- Συμμετοχή στην ετήσια γενική συνέλευση της JATA (24/1/2017)
- Επίσκεψη σε Διεθνή Έκθεση Τουρισμού JATA 2017 (24/9/2017)
- Παρουσίαση για τον ελληνικό τουρισμό προς τουριστικούς πράκτορες (13/11) από κοινού με την Κύπρο και το Ισραήλ. Το workshop πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της JATA
- Συμμετοχή σε workshop προς τουριστικούς πράκτορες που διοργάνωσε η Turkish Airlines στο ξενοδοχείο Shangri-La του Τόκιο (17/3/2017)
- Διοργάνωση σεμιναρίου για 25 τουριστικούς πράκτορες του Τόκιο στην Πρεσβεία σε συνεργασία με την Amphitryon Japan και την Turkish Airlines για την προβολή του ελληνικού τουρισμού και την προσέλκυση ενδιαφερομένων προκειμένου να πραγματοποιηθεί επίσκεψη (fam trip) στην Ελλάδα.
- Οργάνωση ταξιδιού στην Ελλάδα τηλεοπτικού συνεργείου και μίας δημοσιογράφου του συνδρομητικού καναλιού Fuji TV. Η ομάδα επισκέφθηκε την Κέρκυρα και τις περιοχές του Μετσόβου και των Ιωαννίνων κατά το διάστημα 1-7/5/2017 για την δημιουργία δώρου ντοκυμαντέρ με αντικείμενο το κρασί. Το ντοκυμαντέρ προβλήθηκε δύο φορές κατά το διάστημα Ιουλίου – Αυγούστου 2017.

Εκπόνηση κλαδικών μελετών

Με την φροντίδα της κα Ειρήνης Καμά, Γραμματέως Α' ΟΕΥ, εκπονήθηκαν κλαδικές μελέτες για το ελαιόλαδο, τις ελιές, τα τυριά και κυρίως την φέτα, καθώς και τα καλλυντικά, οι οποίες έχουν αναρτηθεί τόσο στην διαδικτυακή πύλη Αγορά όσο και στον επιχειρηματικό οδηγό μας στην διεύθυνση www.japan-greece-business.gr/trofima

Αιτήματα ελληνικών επιχειρήσεων

Διεκπεραιώθηκαν 177 αιτήματα ελληνικών επιχειρήσεων με ποικίλο περιεχόμενο, όπως αναζήτηση εισαγωγέων ή επενδυτών, ανεύρεση πληροφοριών για την αγορά, κ.λ.π. εν συγκρίσει προς 158 το 2016 (αύξηση 12%).

Προετοιμασία έκθεσης για ολυμπιακούς αγώνες

Στο πλαίσιο των δράσεων που προγραμματίζει η Πρεσβεία Τόκιο για την προβολή της Ελλάδας εν όψει της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων 2020 στο Τόκιο, προχωρήσαμε σε συνεννοήσεις για την πραγματοποίηση της έκθεσης “The Olympic Flame – From Olympia to Tokyo”, η οποία θα φιλοξενηθεί σε πέντε τοποθεσίες κατά την περίοδο 14/7-30/9/2018.

Παρουσιάσεις για ολυμπιακούς αγώνες

Στο πλαίσιο της ευρύτερης συνεργασίας της Πρεσβείας Τόκιο με την Κυβέρνηση της Περιφέρειας Τόκιο, συνεχίστηκε η παρουσίαση της ιστορίας των ολυμπιακών αγώνων από την αρχαιότητα έως τις πρόσφατες ολυμπιάδες, την οποία στελέχη της Πρεσβείας παρουσίασαν σε περισσότερα από 20 σχολεία της περιοχής μας, βάσει παρουσίασης που εκπονήσαμε.

Λοιπά

Συνεργασία με ιαπωνική γαλακτοκομική εταιρεία Morinaga για την εξασφάλιση χορηγίας με αντικείμενο την χρηματοδότηση της δεξίωσης εορτασμού της 25^{ης} Μαρτίου. Η Morinaga είναι η 2^η μεγαλύτερη γαλακτοκομική εταιρεία της χώρας και τα προϊόντα της κοσμούν απεικονίσεις της Σαντορίνης, η οποία είναι ο πιο γνωστός ελληνικός τουριστικός προορισμός στην Ιαπωνία. Σε αντάλλαγμα συμμετείχαμε σε εκδηλώσεις που διοργάνωσε η εταιρεία για την προώθηση των προϊόντων της.

Διμερές συμβατικό πλαίσιο Ελλάδας – Ιαπωνίας

Το 1973 υπεγράφη Αεροπορική Συμφωνία Ελλάδος – Ιαπωνίας (ΦΕΚ Α' 179/28.8.1975) η οποία εξακολουθεί να ισχύει, χωρίς όμως να υπάρχει πλέον απ' ευθείας αεροπορική σύνδεση μεταξύ των δύο χωρών.

Δεν υφίσταται διμερής Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Ελλάδος - Ιαπωνίας. Συνεπώς, έσοδα που είναι αποτέλεσμα κάποιας οικονομικής δραστηριότητας από φυσικό ή νομικό πρόσωπο με έδρα σε μία από τις δύο χώρες φορολογούνται κατ' αρχήν στην χώρα αυτή, ενώ αναλόγως της περίπτωσης μπορεί να προκύπτει ακέραιη φορολογική υποχρέωση και στην άλλη χώρα.

Εκκρεμή Διμερή πρωτόκολλα

Ναυτιλιακός τομέας

Έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία του κειμένου και εκκρεμεί η υπογραφή του. Από την πλευρά μας ζητούμενο είναι η υπογραφή να αποτελέσει αφορμή επιχειρηματικών συναντήσεων μεταξύ ελληνικών εταιρειών παραγωγής ναυτιλιακού εξοπλισμού και ιαπωνικών ναυπηγείων.

Αμυντική συνεργασία

Η υπηρεσία ATLA του Ιαπωνικού Υπουργείου Άμυνας έχει υποβάλει τις απόψεις της προς την Γενική Διεύθυνση Επενδύσεων και Εξοπλισμών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για την σύναψη πρωτοκόλλου διμερούς συνεργασίας και αναμένεται η απάντηση της ελληνικής πλευράς. Αντικείμενο είναι η συνεργασία στον τομέα του αμυντικού εξοπλισμού, προκειμένου να προχωρήσουν οι διμερείς συζητήσεις σχετικά με το ιαπωνικό αμφίβιο πυροσβεστικό αεροσκάφος US-2, τις δυνατότητες πιστοποίησής του στην Ελλάδα, την τοποθέτηση σε αυτό ελληνικού ηλεκτρονικού εξοπλισμού και απώτερο στόχο την συμπαραγωγή / συναρμολόγησή του στην Ελλάδα για την κάλυψη των αναγκών όσων χωρών χρησιμοποιούν σήμερα πυροσβεστικά αεροσκάφη Canadair.

Προϊόντα χοιρινού κρέατος

Εκκρεμεί η απάντηση της ιαπωνικής πλευράς στις απαντήσεις της ελληνικής επί του ερωτηματολογίου και των συμπληρωματικών ερωτημάτων που μας είχε απευθύνει.

Ακτινίδια

Εκκρεμεί η απάντηση της ιαπωνικής πλευράς για την συνέχιση των διαπραγματεύσεων. Η Ιαπωνία πραγματοποιεί εισαγωγές ακτινιδίων αξίας άνω των €200 εκ. ετησίως, σε ποσοστό 98% από την Νέα Ζηλανδία. Εκτιμούμε ότι η Ελλάδα είναι σε θέση να αποσπάσει άμεσα ποσοστό τουλάχιστον 1%-2% της αγοράς, που αντιστοιχεί σε €2 εκ. έως €4 εκ.

Προστασία καταναλωτών

Ο κρατικός Οργανισμός Καταναλωτικών Υποθέσεων (NCAC - Consumer Affairs Agency), του Ιαπωνικού Διακρατικού Κέντρου Καταναλωτών (Cross-Border Consumer Center Japan - CCJ) επανήλθε προκειμένου να υπογράψει πρωτόκολλο συνεργασίας με την Αρχή Προστασίας Καταναλωτού. Εκκρεμεί η απάντηση από ελληνικής πλευράς η οποία έως τώρα δεν έχει δείξει ενδιαφέρον.

Συντάκτης:

Διονύσης Πρωτοπαπάς

Σύμβουλος Α' Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

